

Indiener: college van burgemeester en wethouders

Datum: 20 mei 2014

Portefeuillehouder(s): Victor Molkenboer, Yolan Koster

Portefeuille(s): Veiligheid, gezondheid

Contactpersoon: T. Hoogendoorn

Tel.nr.: 06-83338347   **E-mailadres:** hoogendoorn.t@woerden.nl

---

Onderwerp: Vaststelling Preventie en Handhavingsplan Alcohol 2014 - 2017

De raad besluit:

1. Het preventie en handhavingsplan Alcohol 2014-2017 vast te stellen
2. De sanctietabel behorende bij de sanctiestrategie Woerden vast te stellen

---

Inleiding:

Aanleiding

Met de invoering van de nieuwe Drank- en Horecawet (nDHW) ontstond voor gemeenten de verplichting om uiterlijk per 1 juli 2014 een preventie en handhavingsplan vast te stellen. Een dergelijk plan dient een beschrijving te bevatten van de preventie en handhavingsactiviteiten op het gebied van alcohol.

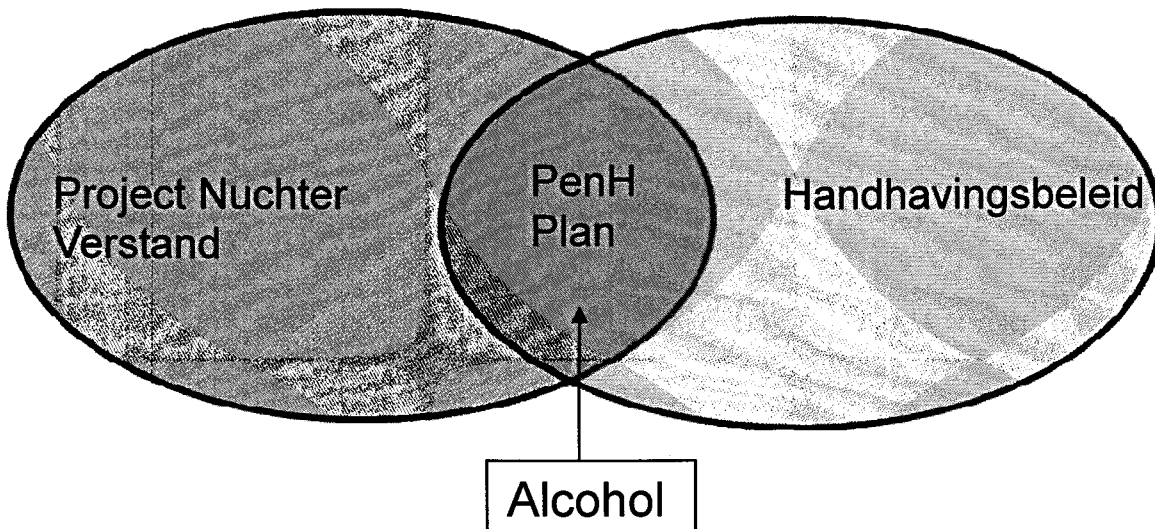
De gemeenten in district Rijn en Venen werkten op het gebied van alcoholpreventie al samen binnen het project Nuchter Verstand. Het project Nuchter Verstand loopt al enkele jaren en bevat een reeks preventiemaatregelen op het gebied van alcohol en drugs. Jaarlijks wordt bepaald welke activiteiten uitgevoerd worden en waar deze zich op moeten richten. Zo blijft het project Nuchter Verstand altijd gericht op trends en ontwikkelingen. In de toekomst zal ook Nuchter Verstand uitgevoerd worden in lijn met de ontwikkelingen die de transities met zich meebrengen.

De invoering van de wet was voor de gemeenten in district Rijn en Venen en district Lekstroom¹ aanleiding om, naast op het gebied van alcoholpreventie (binnen het project Nuchter Verstand), ook op het gebied van handhaving samen te gaan werken. Alcoholproblematiek en de gevolgen daarvan overstijgen immers de gemeentegrenzen.

Die samenwerking en de koppeling met het de alcohol gerelateerde activiteiten uit Nuchter Verstand, heeft geresulteerd in bijgevoegd preventie en handhavingsplan (PenH plan), geschreven door de GGD, dat regio breed wordt vastgesteld. Elke gemeente vult het plan vanaf hoofdstuk 5 en verder in en geeft zo invulling aan een preventie en handhavingsbeleid dat aansluit bij lokale trends, prioriteiten en behoeften.

---

¹ Vanuit Handhaving en Openbare Orde & Veiligheid worden deze 10 gemeenten aangeduid als 'Utrecht West'. In de rest van dit voorstel en het plan wordt deze term ook gebruikt.

Figuur 1. Schematische weergave samenstelling PenH plan

Focus voor Woerden

Het plan bestaat uit twee pijlers. Het preventiedeel beschrijft die zaken die vanuit Nuchter Verstand al worden ingezet. Let wel, het gaat hierbij om de activiteiten uit Nuchter Verstand die gericht zijn op alcohol. Dit is slechts een deel van de het project Nuchter Verstand. Dit is een continuering van staand beleid. Kort gezegd gaat het om inzet op de inrichting van de omgeving, regelgeving en handhaving, voorlichting en educatie en signalering, advies en ondersteuning. Deze indeling langs vier lijnen beoogt een optimaal effect bij het tegengaan van alcoholverstrekking en –gebruik door minderjarigen.

Het handhavingsdeel sluit inhoudelijk aan bij de doelstellingen van Nuchter Verstand en zijn in lijn met de vastgestelde paracommerciële verordening. De focus van het toezicht en de handhaving ligt de komende tijd op de paracommercie ((sport)verenigingen en stichtingen met horecafaciliteiten) en bedrijven zoals supermarkten en horecabedrijven als broodjeszaken en snackbars. Dit zijn locaties waar veel jongeren komen en het betrekkelijk eenvoudig is om als minderjarige aan alcohol te komen. De horeca heeft afgelopen tijd geïnvesteerd in maatregelen om leeftijden te controleren en alcoholverstrekking aan minderjarigen te voorkomen.

Belangrijkste onderdelen van het PenH plan

Zoals gezegd beschrijven hoofdstuk 5 en verder en de bijlage de zaken die specifiek voor Woerden gelden. Dit is ingevuld aan de hand van staand, reeds vastgesteld beleid (wat gericht is op alcohol) en bijbehorende activiteiten en op basis van activiteiten zoals vastgesteld in het handhavingsuitvoeringsplan op basis van beschikbare capaciteit (+/- 200uur voor toezicht en handhaving).

De belangrijkste preventieactiviteiten zijn gericht op de volgende doelstellingen die afgeleid zijn uit het project Nuchter Verstand²:

1. Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol.
2. Het aantal jongeren dat ooit onder de 16 jaar heeft gedronken is afgenomen
3. Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's en gevolgen van alcoholgebruik

² Voor een volledig overzicht van de activiteiten in Nuchter Verstand zie

De belangrijkste activiteiten voor toezicht en handhaving zijn gericht op de volgende doelstellingen:

1. Voorkomen van alcohol gerelateerde openbare ordeproblematiek
2. Bestrijden en tegengaan van alcoholgebruik in de openbare ruimte;
3. Naleving leeftijdsgrenzen met betrekking tot verkoop van alcohol door de branches, verenigingen en stichtingen

Sanctietabel

Wanneer overtredingen geconstateerd worden zal worden gehandhaafd volgens de sanctietabel zoals deze bij het raadsvoorstel is bijgevoegd. Deze sanctietabel fungeert als beleidsregel en is ook in regionaal verband tot stand gekomen en gebaseerd op het model van de gemeente Nieuwegein. Alle bedragen zijn waar nodig aangepast aan de leges van de gemeente Woerden.

Capaciteit en middelen

Vanuit het project Nuchter Verstand is jaarlijks 10.000 euro beschikbaar
Voor toezicht en handhaving zijn jaarlijks 200 uur beschikbaar

---

Bevoegdheid:

De gemeenteraad is op grond van artikel 43a van de Drank en Horecawet bevoegd een preventie en handavingsplan alcohol vast te stellen

De gemeenteraad is op grond van artikel 4.81 lid 1 van de Algemene Wet bestuursrecht bevoegd beleidsregels (zoals de sanctietabel) vast te stellen

---

Beoogd effect:

Tegengaan van alcoholverstrekking aan minderjarigen
Naleving van wet en regelgeving

Argumenten:

1.1. Met het vaststellen van het PenH plan voldoet de gemeente Woerden aan haar wettelijke verplichting

Door het samenvoegen van die delen van het Nuchter Verstand project en de handhaving die betrekking hebben op alcohol ontstaat een stuk dat aan de wettelijke normen voor een preventie en handavingsplan.

1.2. Met het overzicht van de subdoelstellingen, resultaten en activiteiten zoals weergegeven in de bijlage van het PenH plan wordt voldaan aan de wettelijke vereisten die gesteld worden aan een PenH plan

1.3 Het plan wordt regionaal toegepast

Hoewel de lokale invulling van gemeente tot gemeente afwijkt wordt er toch in de hele regio gebruik gemaakt van preventie en handhaving langs de vier lijnen van inzet op de inrichting van de omgeving, regelgeving en handhaving, voorlichting en educatie en signalering, advies en ondersteuning.

Deze regionale toepassing maakt het eenvoudiger om succesvolle methodes van andere gemeenten te vergelijken en eventueel over te nemen. Daarnaast levert het samenwerken en benutten van een regionaal plan tijds winst op in de fase van beleidsvorming.

1.4 Het plan bundelt staand beleid in een overzichtelijk kader

De genoemde maatregelen en activiteiten zijn niet nieuw maar continuering van staand beleid. Het PenH plan voorziet in een handzaam overzicht dat de verbinding tussen de beide (gezondheidsbeleid en toezicht en handhaving) beleidsterreinen inzichtelijker maakt.

2.1 De sanctietabel zorgt voor een uniforme handhaving en gelijke behandeling bij overtreders
Deze sanctietabel is een overzichtelijke weergave van de gevolgen van het niet naleven van regelgeving. Hierdoor is voor iedereen duidelijk welke sancties gelden en krijgt elke overtreder bij gelijkwaardige overtredingen en gelijkwaardige behandeling.

Kanttekeningen:

De beschikbare middelen voorzien niet in een aanpak langs vier lijnen op elke doelgroep
Zoals gezegd gaat werkt het plan met een inzet op de inrichting van de omgeving, regelgeving en handhaving, voorlichting en educatie en signalering, advies en ondersteuning. Deze indeling langs vier lijnen beoogt een optimaal effect bij het tegengaan van alcoholverstreking en –gebruik door minderjarigen.

Er zijn echter onvoldoende middelen beschikbaar om voor alle 'doelgroepen' een aanpak langs de vier lijnen in te zetten. De in bijlage 1 weergegeven aanpak is gebaseerd op reeds vastgesteld beleid en bijbehorende prioritering voor het gedeelte alcohol uit het project Nuchter Verstand. Er is geprobeerd de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Financiën:

In de begroting is voor het project Nuchter Verstand jaarlijks een bedrag van 10.000 euro opgenomen. Die onderdelen die voor alcohol van toepassing zijn, zijn ook terug te vinden in dit PenH plan.

Uitvoering:

De uitvoering van de activiteiten in dit plan behoren tot reguliere, jaarlijkse taken. De sanctietabel is de nieuwe richtlijn bij overtreding van regelgeving.

Communicatie:

Na vaststelling van het plan volgt een persbericht en publicatie van de sanctietabel. Na publicatie is de sanctietabel zoals vastgesteld van kracht.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

11A-00763 Verslavingsbeleid (besluit tot instemmen met project Nuchter Verstand)

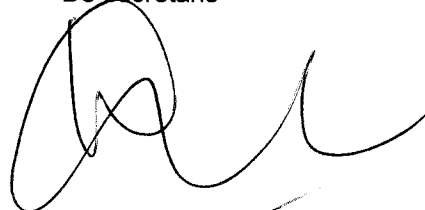

Bijlagen:

1. Preventie en handhavingsplan alcohol Woerden 2014-2017 (14i.01462)
  2. Sanctietabel behorende bij de sanctiestrategie (14i.01504)
  3. Actieprogramma nuchter verstand rijen en venen (14i.02011)
-

De indiener: college van burgemeester en wethouders

De secretaris

dr. G.W. Goedmakers

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2014-2017

Versie 25 maart 2014

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
1.1. Aanleiding en voortraject	2
1.2. Leeswijzer	3
1.3. Gevolgde werkwijze	3
2. Alcohol en jongeren: probleemanalyse	4
2.1. Ontwikkelingen in het alcoholgebruik onder jongeren	4
2.2. Cijfers over alcoholgebruik in onze regio	4
3. Preventie- en handhavingsplan alcohol: wettelijke verplichtingen en looptijd	5
3.1. Wettelijke verplichtingen	5
3.2. Looptijd Preventie- en Handhavingsplan in relatie tot lokaal gemeentelijk gezondheidsbeleid	6
4. Waarom is integrale aanpak van beleid en uitvoering zo belangrijk?	7
4.1. De link tussen preventie en handhaving	7
4.2. Het belang van samenwerking binnen een grotere regio	9
5. Doelstellingen Preventie- en Handhavingsplan Alcohol	10
6. Alcohol Preventie: Nuchter Verstand	11
7. Toezicht en Handhaving	13
7.1. Hoofdzaken van het handhavingsbeleid	13
7.2. Doelen toezicht en handhaving	13
7.3. De wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd	13
7.4. Handhavingsacties 2014-2017	14
8. Capaciteit en middelen	15
9. Communicatie	16
Bijlagen bij Preventie- en Handhavingsplan 2014 – 2017	17
Bijlage 1: keuzemenu preventie- en handhavingsplan alcohol	18

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en voortraject

De invoering van de nieuwe Drank- en Horecawet (nDHW) was voor de gemeenten in district Rijn en Venen en district Lekstroom aanleiding om op het gebied van handhaving samen te gaan werken. Bestuurlijk orgaan is daartoe het Districtelijk VeiligheidsCollege (DVC) West, waarin de 10 burgemeesters, politie en OM zich buigen over openbare orde en veiligheidsvraagstukken. De gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de inzet van BOA's. Deze kunnen eventueel bij andere gemeenten worden ingehuurd.

Daarnaast is in juni 2013 het besluit genomen door het DVC dat iedere gemeente in deze regio de sanctiestrategie bestuurlijk vaststelt met als uitgangspunt de sanctiestrategie van Nieuwegein, zodat samenhang in de regio ontstaat (en een uniforme sanctiestrategie een feit is). Dat is van groot belang omdat op die wijze jongeren, boa's en alcoholverstrekkers in 10 gemeenten met dezelfde sancties te maken krijgen.

Onderdeel van de nieuwe Drank- en Horecawet is de verplichting voor gemeenten om uiterlijk per 1 juli 2014 een *Preventie- en handhavingsplan alcohol* (verder 'PenHplan') op te stellen, met name gericht op jongeren.

De gemeenten die samenwerken binnen district Rijn en Venen en district Lekstroom¹ hebben in oktober 2013 aangegeven een sterke voorkeur te hebben voor het opstellen van het preventie- en handhavingsplan in regioverband. Randvoorwaarde daarvoor is dat intern gemeentelijk draagvlak ontstaat voor samenwerking tussen Handhaving en Preventie en voor de regionale samenwerking op dit gebied, omdat de alcoholproblematiek en de gevolgen daarvan gemeentegrenzen overstijgen.

De gemeenten in district Rijn en Venen (Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Woerden, Montfoort en Oudewater) werken sinds 2011 al met elkaar samen in het programma Nuchter Verstand. Besloten is door deze gemeenten om het onderdeel Handhaving toe te voegen aan Nuchter Verstand. Op deze manier voldoen de gemeenten in district Rijn en Venen aan de wettelijke verplichting om per 1 juli te beschikken over door de gemeenteraad vastgesteld preventie- en handhavingsplan alcohol.

Voor Lekstroom (gemeenten Nieuwegein, Vianen, Lopik, Houten en IJsselstein) geldt dat de gemeenten nog niet samenwerken in regioverband als het gaat om preventie op jongeren en alcohol. Eind 2013 is ambtelijk de intentie uitgesproken om in de tweede helft van 2014 aansluiting op het project Nuchter Verstand na te streven. Tevens is afgesproken om in de 1^e helft van 2014 samen met de Rijn en Venen te werken aan een gestandaardiseerd PenHplan, met Nuchter Verstand als basis. Dat gestandaardiseerd PenHplan ligt nu voor.

---

¹ Vanuit Handhaving en Openbare Orde & Veiligheid worden deze 10 gemeenten aangeduid als 'Utrecht West'. In de rest van dit plan wordt deze term ook gebruikt.

1.2. Leeswijzer

Dit Preventie- en Handhavingsplan bestaat uit de volgende onderdelen:

- een toelichting op het belang van preventie en handhaving als het gaat om jongeren en alcohol (hoofdstuk 2);
- een kort overzicht van de wettelijke verplichtingen voor het Preventie- en Handhavingsplan en de relatie met de lokale nota's gemeentelijk gezondheidsbeleid (hoofdstuk 3);
- een algemene inleiding over de link tussen preventie en handhaving en het belang van samenwerking in de regio (hoofdstuk 4);
- doelstellingen van dit preventie- en handhavingsplan (hoofdstuk 5);
- het preventiedeel met een toelichting op het lopende project Nuchter Verstand en de wijze waarop dit past in de wettelijke verplichtingen rond het PenHplan (hoofdstuk 6);
- het handhavingsdeel met informatie over de sanctiestrategie (regionaal) en (lokale) plannen voor handhavings sancties en activiteiten (hoofdstuk 7);
- informatie (deels door de gemeente zelf aan te vullen) over de inzet van middelen en mensen (hoofdstuk 8) en over communicatie (hoofdstuk 9).

1.3. Gevolgde werkwijze

Dit PenHplan is als volgt tot stand gekomen: nadat eind 2013 duidelijk werd dat er behoefte bestond aan een regionale, integrale aanpak voor de totstandkoming van het plan is een werkgroep gevormd, bestaande uit vertegenwoordigers van enkele gemeenten (Nieuwegein – Handhaving en De Ronde Venen – Openbare Orde & Veiligheid), aangevuld met de plaatsvervangend projectleider Nuchter Verstand van GGDrU en een procesbegeleider vanuit GGDrU. Voor dit laatste is gekozen uit praktische overwegingen.

De verdere samenstelling van de werkgroep is gebaseerd op de beoogde samenhang tussen preventie en handhaving. Ambtelijk is deze gang van zaken afgestemd met alle betrokken gemeenten. Bestuurlijk is deze werkwijze aan de orde geweest in het Districtelijk Veiligheids College (DVC) van 10 februari 2014. Op 27 februari is het format voor Preventie- en handhavingsplan alcohol door de GGDrU aan alle 10 gemeenten aangeboden, ter verdere lokale uitwerking en vaststelling door de eigen gemeenteraad.

2. Alcohol en jongeren: probleemanalyse

2.1. Ontwikkelingen in het alcoholgebruik onder jongeren

Sinds 1988 is onder Nederlandse jongeren het alcoholgebruik flink toegenomen. Jongeren gingen in de loop van de afgelopen decennia *meer, vaker én op jongere leeftijd* drinken. In 2003 waren Nederlandse jongeren zelfs koplopers in Europa, als het ging om bingedrinken, oftewel het op een avond meer dan vijf drankjes drinken.

Afgelopen decennium is sterk ingezet op het voorkomen van drinken door jongeren onder de 16. Gevolg was dat drankgebruik onder jonge pubers sterk afnam, vooral onder de jongste groep: in 2003 had 36% van de 12-jarige jongens de afgelopen maand gedronken, in 2011 was dat geslonken tot 9,4%. Bij 12-jarige meisjes daalde het aandeel actuele drinkers van 25,4% naar 5,8%. In geen ander Europees land nam drankgebruik onder jonge drinkers zo spectaculair af.

Naast deze positieve ontwikkelingen is er ook minder goed nieuws. De trend is weliswaar dat jongeren later starten met drinken, ze drinken dan echter nog te vaak en te veel.

Onder jongeren van 16 jaar en ouder veranderde er echter weinig. En dat is zorgelijk omdat er steeds meer bekend wordt over de negatieve gevolgen van (overmatig) drankgebruik onder jongeren, zowel in fysieke- als in sociale zin.

Als jongeren in hun puberjaren veel drinken, neemt de kans toe dat ze later problemen met hun drankgebruik krijgen. Een op de drie mannen in de leeftijdsgroep van 16 tot 24 jaar valt onder de noemer 'probleemdrinker'².

Alcoholgebruik is ongunstig voor de ontwikkeling van de hersenstructuren. Vooral het drinken van veel alcohol in korte tijd is slecht voor het brein. Pubers met alcoholproblemen scoren lager dan andere jongeren op taalvaardigheid, intelligentie, aandacht en ruimtelijk inzicht.

Overmatig alcoholgebruik kan dus gevolgen hebben voor het brein, maar vergroot ook de kans op verkeersongevallen, letselschade, geweld (waaronder ook seksueel geweld) en onveilig vrijen. Vooral jongeren die veel drinken zijn vaker bij deze vormen van riskant gedrag betrokken.

2.2. Cijfers over alcoholgebruik in onze regio

Vanuit de GGD regio Utrecht wordt regelmatig onderzoek gedaan naar het drankgebruik van jongeren en van de houding van volwassenen. In bijlage 5 zijn de meest recente cijfers opgenomen voor de 10 gemeenten in West en Lekstroom. Daaruit blijkt dat de landelijke trends, zoals hierboven geschetst, zich in onze regio eveneens voordoen.

Met de komst van het extra contactmoment voor 15/16 jarigen in de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) ontstaat een extra meetmoment op dit thema. Een van de vragen die aan bod komt is het actuele drankgebruik van jongeren op deze leeftijd. Zeker wanneer jongeren daarnaast psychisch vastlopen is het reden tot zorg. De GGD signaleert allereerst waarna tot handelen overgegaan wordt. De gegevens over het drankgebruik zullen vanaf eind 2014 voortaan jaarlijks verstrekt kunnen worden, waardoor gemeenten beter in staat zijn te sturen.

---

² Iemand wordt zo genoemd als 'hij of zij problemen heeft door regelmatig of stevig drinken'. Regelmatig drinken is daarbij minstens 21 dagen per maand vier of meer glazen drank. Stevig drinken is minstens vier keer per maand zes of meer glazen drank. De problemen lopen uiteen van black-outs door drankgebruik tot alcoholongevallen, regelmatige dronkenschap/katers en problemen met vrienden en familie (Van Dijk e.a. 2005).

3. Preventie- en handhavingsplan alcohol: wettelijke verplichtingen en looptijd

3.1. Wettelijke verplichtingen

In de gewijzigde Drank- en Horecawet van 1 januari 2014³ is opgenomen dat de gemeenteraad iedere vier jaar een *Preventie- en handhavingsplan alcohol* vaststelt (artikel 43a DHW). Dit plan bevat de hoofdzaken van het beleid dat zich richt op de preventie van alcoholgebruik -met name onder jongeren- en de handhaving van de wet. Het plan kan tussentijds worden gewijzigd. Het preventie- en handhavingsplan dient uiterlijk zes maanden na inwerkingtreding van de wet voor de eerste keer vastgesteld te worden. Dat betekent dat de gemeenteraden voor 1 juli 2014 een dergelijk plan voor de eigen gemeente vastgesteld moeten hebben. Daarna dient sprake te zijn van een samenloop met de lokale Nota Gezondheidsbeleid (zie § 2.2 voor een toelichting hierop).

De wet bevat de volgende verplichtingen ten aanzien van de inhoud van het *Preventie- en handhavingsplan alcohol*

- a. Wat de doelstellingen zijn van het preventie- en handhavingsplan.
- b. Welke acties ondernomen worden om alcoholgebruik te voorkomen, met name onder jongeren en al dan niet in samenhang met andere preventieprogramma's vanuit de Wet Publieke Gezondheid (artikel 2, tweede lid, onderdeel d).
- c. De wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen.
- d. Welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden.

In de memorie van toelichting⁴ is ten aanzien van het preventie- en handhavingsplan alcohol het volgende opgenomen:

Ten aanzien van **alcoholpreventie** wordt bepaald dat het plan de volgende elementen bevat:

- de hoofdzaken van het preventiebeleid alcohol, met name richting jongeren (hier kan bijvoorbeeld gemeld worden op welke subdoelgroepen het beleid zich richt);
- de doelstellingen van het preventiebeleid alcohol;
- welke acties worden ondernomen (specifiek gericht op alcoholpreventie of in samenhang met andere preventieprogramma's, met inbegrip van programma's voor de gezondheidsbevordering).

Deze onderdelen zijn uitvoerig opgenomen in het projectplan Nuchter Verstand en in de daaruit voortvloeiende jaarplannen (zie hoofdstuk 5 voor de algemene doelstellingen en hoofdstuk 6 en de bijlagen voor een toelichting op het preventiedeel van dit PenHplan).

Ten aanzien van **handhaving** wordt bepaald dat het plan de volgende elementen bevat:

- de hoofdzaken van het handhavingsbeleid;
- de doelstellingen van het handhavingsbeleid;
- de wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd (hier kan bijvoorbeeld gemeld worden met welke (buur)gemeenten wordt samengewerkt);
- welke handhavingsacties in de door het plan beschreven periode worden ondernomen.

³ Voorstel van wet van de leden Voordewind, Van der Staaij, Bouwmeester en Uitslag houdende wijziging van de Drank- en Horecawet teneinde enkele leeftijdsgrenzen te verhogen van 16 naar 18 jaar en de preventie en handhaving te verankeren, Kamerstukken II 2011/12, 33 341, nr. 2, p.2.

⁴ Kamerstukken II 2011/12, 33 341, nr. 3, p.11.

Deze onderdelen zijn uitvoerig opgenomen in hoofdstuk 7 en in de bijlagen.

3.2. Looptijd Preventie- en Handhavingsplan in relatie tot lokaal gemeentelijk gezondheidsbeleid

Zoals hierboven gemeld, is de wettelijke verplichting vanuit Drank- en Horecawet om iedere vier jaar een PenHplan alcohol door de gemeenteraad vast te laten stellen. De nDHW verbindt de ontwikkelingscyclus van het volgende PenHplan op die van de lokale nota's gemeentelijk gezondheidsbeleid.

Ook gemeentelijke nota's gezondheidsbeleid kennen vanuit de wet Publieke Gezondheid (WPG) een wettelijk verplichte cyclus van –in principe- vier jaar. Deze cyclus hangt direct samen met de presentatie van een landelijke beleidsnota gezondheidsbeleid door de minister van VWS waarna gemeenten in de regel twee jaar de tijd krijgen om eigen beleid op te stellen. De laatste landelijke nota dateert van mei 2011. Of 2015 het jaar wordt van een nieuwe landelijke nota, is op dit moment niet bekend.

4. Waarom is integrale aanpak van beleid en uitvoering zo belangrijk?

4.1. De link tussen preventie en handhaving

Integrale benadering is een cruciaal kenmerk van effectief alcoholbeleid.

Wetenschappelijke studies laten zien dat een integrale benadering van de problematiek rondom alcohol een cruciaal kenmerk is van effectief alcoholbeleid (Reynolds, 2003). Recent onderzoek van het RIVM Centrum voor Gezond Leven, het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP en het Trimbos-instituut bevestigt dat beleid op het gebied van alcoholmatiging het meest effectief is als het integraal wordt aangepakt⁵ (Mulder, Bovens, Franken & Sannen, 2013).

De belangrijkste pijlers waarop alcoholbeleid dient te zijn gebaseerd, zijn :

1. Regelgeving (grenzen stellen),
2. Handhaving (grenzen bewaken)
3. Publiek draagvlak (grenzen overdragen) (Figuur 1).

Figuur 1. Integraal beleidsmodel voor effectief lokaal alcoholbeleid (Reynolds, 2003).

Wanneer er ingezet wordt op slechts een enkele pijler, is dit geen effectief alcoholbeleid. Wanneer er bijvoorbeeld op school enkel voorlichting wordt gegeven aan jongeren, maar er geen grenzen aan jongeren wordt opgelegd of deze grenzen niet worden overgedragen zullen jongeren niet minder gaan drinken.

Het creëren van bewustwording bij alcoholverstrekkers (inclusief sport- en onderwijsinstellingen) en ouders is een noodzakelijke voorwaarde voor gedragsverandering, die ingegeven wordt door een helder beleid over alcoholpreventie bij jongeren. Door het versterken van de handhaving via de mogelijkheden in de Drank- en Horecawet kunnen aanvullende effecten bereikt worden op het terugdringen van de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren.

---

⁵ Zie de brochure Effectief Alcoholbeleid: hoe pakt u dat aan?, te downloaden via <http://www.loketgezondleven.nl/gemeente-en-wijk/gezonde-gemeente/alcohol/>. U kunt op deze pagina ook een korte film bekijken over effectief alcoholbeleid.

Dit is ook het uitgangspunt van het landelijke alcoholpreventiebeleid. Naast het voorkomen van schadelijk alcoholgebruik vanuit het perspectief van de volksgezondheid en het jeugdbeleid, is het landelijke beleid ook gericht op het terugdringen van criminaliteit en verstoringen van de openbare orde.

Maatregelen gericht op het beperken van de beschikbaarheid van alcohol zijn het meest effectief.

Alcoholgebruik is niet alleen een persoonlijke en bewuste keuze. Drinkgedrag wordt voor een groot deel ook bepaald door de omgeving, zoals de ouders, de prijs van alcohol, het productaanbod, verkoopregels, normen, tradities en het sociale netwerk. De WHO laat in een overzichtsstudie naar alcoholbeleid zien dat maatregelen die de beschikbaarheid van alcohol beperken het meest effectief zijn in het terugdringen van alcoholgebruik (Babor e.a., 2010). De volgende omgevingsfactoren zijn van invloed op het drinkgedrag van jongeren:

- de prijs van alcohol;
- het beschikbare assortiment;
- het aantal verkooppunten;
- de leeftijdsgrenzen en naleving en handhaving daarvan;
- de aanwezige promotie van alcohol;
- de normen in de sociale omgeving van het individu (bijvoorbeeld van ouders);
- het overheidsbeleid.

Een eenzijdige aanpak gericht op slechts één of twee van dergelijke factoren is gedoemd te mislukken. Preventiestrategieën die gebaseerd zijn op handhaving van wet- en regelgeving, training van alcoholverstrekkers, instellen van alcoholvrije zones en intensieve media-aandacht zijn potentieel succesvol (Holder e.a., 1999).

Tabel 1 geeft een overzicht van beleidsmaatregelen en hun effectiviteit zoals aangetoond in wetenschappelijk onderzoek (Babor e.a., 2010).

Maatregel	Effectiviteit
Minimum leeftijdsgrens voor verkoop	+++
Alcoholadvies in de huisartsenpraktijk	+++
Uitvoeren blaastesten in het verkeer	+++
Accijnzen	+++
Verkoopverboden	+++
Handhaving van regelgeving bij verkooppunten	++
Beperken aantal dagen en tijden van verkoop	++
Beperken van het aantal verkooppunten van alcohol	++
Wettelijke beperkingen op alcoholreclame	+ / ++
Individuele begeleiding / coaching voor studenten	+

Zwangerschapsprogramma's	+
Trainen barpersoneel	0/+
Voorlichtingslessen op school	0
Vrijwillige barcodes verstrekkers	0

4.2. Het belang van samenwerking binnen een grotere regio

Jongeren beperken zich in hun dagelijks leven uiteraard niet tot hun eigen omgeving: ze wonen ergens en verplaatsen zich naar elders voor school, sport of uitgaan. De effecten van preventie- en handhavingsmaatregelen nemen toe als alcoholverstrekkers en jongeren geconfronteerd worden met gelijksoortige regels en sancties in de wijde omgeving.

Samenwerking in de grotere regio leidt dus tot:

- duidelijkheid aan alle partijen wat gebruikers en verstrekkers mogen verwachten van de gemeenten
- het voorkomen van het zgn. 'waterbedeffect' waarbij jongeren zich verplaatsen naar locaties waar de handhaving minder streng wordt toegepast of de boetes lager zijn en drankverstrekkers makkelijker drank verstrekken;
- duidelijkheid over wat de bovenlokale handhavingspartners (politie en openbaar ministerie) van de gemeenten in de regio kunnen verwachten.

5. Doelstellingen Preventie- en Handhavingsplan Alcohol

Het hoofddoel van het preventie- en handhavingsbeleid is:

Het tegengaan en voorkomen van alcohol door jongeren in de leeftijd van 10 tot 18 jaar, waarbij de focus zal liggen op het zo lang mogelijk uitstellen van alcoholgebruik.

Het alcoholmatigingsprogramma Nuchter Verstand richt zich naast alcoholgebruik ook op drugsgebruik. Dit PenHplan is alleen gericht op alcoholgebruik. Vanuit het project Nuchter Verstand zijn voor de periode 2011 – 2019 –uitgaande van voorgaande hoofddoelstelling-doelstellingen vastgesteld. Deze zijn goed bruikbaar als doelstellingen voor het preventie- en handhavingsbeleid van de gemeenten de komende jaren:

1. Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's en gevolgen van alcoholgebruik.
  - Situatie nu: 51% van de ouders van kinderen tussen de 13-17 jaar keurt het alcoholgebruik van hun kinderen af.
  - resultaat 2017: De gemeente zet met de activiteiten in dit preventie en handhavingsplan in op een stijging van het percentage ouders dat alcoholgebruik door hun kind beneden de 18 jaar afkeurt.
2. Het aantal jongeren dat ooit onder de 16 jaar heeft gedronken is afgenomen.
  - Situatie nu: 39% van de jongeren uit Woerden onder de 16 jaar heeft wel eens gedronken
  - resultaat 2017: De gemeente zet met de activiteiten in dit preventie en handhavingsplan in op een daling van het percentage jongeren onder de 18 jaar dat wel eens heeft gedronken.
3. Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol.
  - In 2012 is bij een mysteryshop onderzoek, uitgevoerd in Utrecht West, naar voren gekomen dat in Woerden 17% van de bezochte drankverstrekkers de wet juist naleefde. Landelijk onderzoek uit 2013 toonde aan dat de naleving op 47% ligt.
  - resultaat 2017: de gemeente streeft naar naleving van de wet door elke drankverstrekker en zet hierop handhavingsactiviteiten in.

Resultaten zullen gemeten worden op de volgende manieren:

- Via de reguliere metingen van de GGDrU.
- Doelstelling 3: mysteryshoponderzoek dient gehouden te worden
- Daarnaast worden de activiteiten die in het PenHplan staan gemonitord; zijn activiteiten uitgevoerd? Dienen ze bijgesteld te worden? Dienen er activiteiten toegevoegd te worden?

6. Alcohol Preventie: Nuchter Verstand

De gemeenten in de regio Utrecht-West (politiedistrict Rijn en Venen) werken met elkaar samen in het programma Nuchter Verstand sinds 2011. Nuchter Verstand is een meerjaren aanpak tot in ieder geval 2019 en richt zich op de doelgroep 10-18 jaar. Het project is gericht op zowel alcohol- als drugsgebruik. In dit plan staan alleen de onderdelen die zich richten op alcohol.

De aanpak richt zich met name op de omgeving van de jongeren. Dit is de meest effectieve aanpak om te komen tot de doelstelling van Nuchter Verstand: *"Het tegengaan en voorkomen van alcohol door jongeren in de leeftijd van 10 tot 18 jaar, waarbij de focus zal liggen op het zo lang mogelijk uitstellen van alcoholgebruik."* De gemeenten streven er naar dat de beschikbaarheid van alcohol (verder) wordt beperkt.

De colleges van de gemeenten De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Woerden, Oudewater en Montfoort hebben in 2011 akkoord gegeven op deelname van hun gemeenten aan het programma Nuchter Verstand en aan regionale samenwerking onder het projectleiderschap van GGDrU.

Vanuit de Lekstroomgemeenten (IJsselstein, Vianen, Nieuwegein, Lopik en Houten) is eind 2013 ambtelijk afgesproken deel te nemen aan de gezamenlijke aanpak in de regio op de ontwikkeling van dit PenHplan. Daarbij is de intentie uitgesproken om in te zetten op aansluiting op Nuchter Verstand vanaf de tweede helft van 2014, en toe te werken naar bestuurlijke besluitvorming op dit punt.

In het programma Nuchter Verstand zijn 4 pijlers verankerd:

1. *Inrichting van de omgeving,*
2. *Regelgeving en Handhaving,*
3. *Voorlichting en Educatie, Signalering,*
4. *Advies en Ondersteuning*

Binnen elke pijler zijn subdoelen, activiteiten en te behalen resultaten benoemd. Daarmee wordt zoveel mogelijk een integrale benadering gehanteerd, zoals genoemd in paragraaf 3.1. Deze is gericht op de beleidsterreinen Volksgezondheid, Jeugd, Onderwijs en Openbare Orde & Veiligheid.

Uit onderzoek en uit de praktijk is gebleken dat een effectieve aanpak van alcohol onder jongeren vooral gericht moet zijn op de omgeving van de jongeren.

Aangezien vooral de sociale omgeving van jongeren bepalend is voor hun alcoholgebruik, richten de activiteiten van het programma zich primair op de omgeving van de jongeren. Hieronder verstaan we ouders/verzorgers en intermediairs vanuit scholen, horeca, paracommercie, zorgkaders, politie etc. Ieder jaar wordt hiervan een jaarplan opgesteld waarin gemeenten zelf speerpunten aan kunnen geven. Belangrijk hierbij is dat voor alle pijlers aandacht is. De doelgroepen die voor een bepaalde gemeente belangrijk zijn kunnen per gemeente verschillend zijn.

De verschillende pijlers hebben allen doelstellingen, waar activiteiten en resultaten aan gekoppeld zijn. Deze zijn te vinden in bijlage 1. De ambtenaren volksgezondheid en OOV zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de activiteiten. De stuurgroep Nuchter Verstand bestaat uit ambtenaren OOV, ambtenaren volksgezondheid, aangevuld met Victas. De GGDrU heeft het projectleiderschap.

Met het overzicht van de subdoelstellingen, resultaten en activiteiten zoals weergegeven in de bijlagen wordt voldaan aan de wettelijke vereisten voor wat betreft het preventiedeel van het PenHplan.

7. Toezicht en Handhaving

Het PenHplan dient ten aanzien van **handhaving** de volgende elementen te bevatten:

1. de hoofdzaken van het handhavingsbeleid;
2. de doelstellingen van het handhavingsbeleid;
3. de wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd;
4. welke handhavingsacties in de door het plan beschreven periode worden ondernomen: een lokaal activiteitenplan op handhaving.

7.1. Hoofdzaken van het handhavingsbeleid

De gemeente heeft op basis van een inventarisatie van risico's rond alcoholgebruik haar speerpunten, van het handhavingsbeleid bepaald. Daarbij is gekeken naar de risico's op de beleidsvelden gezondheid, openbare orden & veiligheid, ruimtelijke verordening en oneerlijke concurrentie (tussen commerciële en paracommerciële horeca). Op basis van de inventarisatie van risico's zetten we de komende jaren primair in op toezicht van de Drank- en Horecawet en de verordeningregels voor de paracommerciële horeca.

Voor de gemeente Woerden zijn de volgende handhavingspeerpunten benoemd:

1. naleving leeftijdsgrenzen met betrekking tot verkoop van alcohol door de branches, verenigingen en stichtingen;
2. bestrijden en tegengaan van alcoholgebruik in de openbare ruimte;
3. Voorkomen van alcohol gerelateerde openbare ordeproblematiek.

Hierbij geldt dat speerpunt 1 vooral gedekt wordt door de activiteiten in het handhavingsplan. Speerpunten 2 en 3 worden voornamelijk nagestreefd door regelgeving en randvoorwaarden.

7.2. Doelen toezicht en handhaving

Doelen van dit toezicht zijn gelegen in verbetering van het naleefgedrag om daarmee een bijdrage te leveren aan de hoofddoelstelling van dit PenHplan; namelijk het terugdringen van alcoholverstrekking aan-, en alcoholgebruik door jongeren.

7.3. De wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd

De gemeente huurt een toezichthouder Drank- en Horecawet in, die voldoet aan de eisen gesteld in de *Regeling toezichthoudende ambtenaren DHW*. In totaal wordt is deze toezichthouder doordeweeks 12 uur en 10 uur per weekend voor toezicht en handhaving op de DHW. Deze capaciteit is vastgelegd in de begroting. Jaarlijks wordt met de burgemeester het handhavingsuitvoeringsprogramma afgestemd Dit is het werkprogramma van (o.a.) de betreffende toezichthouder(s).

Verder wordt in het District Utrecht-West door de toezichthouders samengewerkt. Dit gebeurt in de vorm van reguliere overleggen waarbij kennis en ervaring wordt uitgewisseld. Tevens worden jaarlijks twee toezichtsprojecten afgesproken die elk van de 10 gemeenten wordt uitgevoerd.

7.4. Handhavingsacties 2014-2017

- Per jaar wordt minimaal 1x een leeftijdsgrenzeninspectie uitgevoerd bij (sport)verenigingen en stichtingen met kantine, snackbars en supermarkten
- Er wordt minimaal 1x per jaar bij café's/bars in de avond-/nachten gecontroleerd op de aanwezigheid van een leidinggevende, én of barpersoneel aan een reeds beschonken persoon wordt geschonken.
- Klachten gerelateerd aan overlast van uitgaanspubliek worden onderzocht.
- Met het formuleren van bovenstaande doelen en instrumenten zouden niet alle drankverstrekkers in Woerden worden gecontroleerd. Om dit te voorkomen geldt algemeen dat minimaal 1x per 5 jaar een integrale controle wordt uitgevoerd bij alle alcoholverstrekkers op regels van de Drank- en Horecawet, Algemene plaatselijke verordening en op basis van deze wetgeving geldende vergunningen/ontheffingen. Tevens worden bij de integrale controle zaken als brandveiligheid, inrichtingseisen en de Nutsvoorzieningen gecontroleerd.
- Bij overtreding wordt gehandhaafd conform regionaal afgestemde sanctiestrategie. Binnen het Districtelijk Veiligheids College (DVC) is in 2013 besloten om met de 10 gemeenten uit district Utrecht West in te zetten op een uniform gezamenlijk DHW sanctiebeleid. Deze sanctietabel is vastgesteld in het DVC van februari 2014 en aangeboden aan de gemeenten ter vaststelling door de gemeenteraden.

8. Capaciteit en middelen

Uitvoering van dit plan vergt inzet van capaciteit op zowel preventie als handhaving. Het gaat dan onder andere op de inzet van boa's, maar ook op het subsidiëren van projecten en activiteiten als het gaat om preventie.

In de gemeente Woerden zijn de volgende budgetten en middelen begroot:

Bestrijding Verslaving, Nuchter Verstand (FCL.6.714.01.02 ecl 35.321)	€10.000,-
Uren ten behoeve van handhaving	200
-Waarvan uren voor de sus-teams	30

9. Communicatie

Goed alcoholbeleid is niet vanzelfsprekend ook populair beleid onder alle burgers en ondernemers. Maar aan draagvlak voor beleid kan wel gewerkt worden. Zeker in het geval van nieuwe regels zoals de 18 jaargrens voor alcoholverkoop is het verstandig in te zetten op draagvlak verhogende maatregelen. Het is bekend dat de kennis rondom alcohol en de gevolgen van alcoholmisbruik kan bijdrage aan meer draagvlak voor alcoholbeleid. Dit thema leent zich daarom goed voor een lokale campagne die als doel heeft om aan draagvlak te werken voor de handhavende en regelgevende activiteiten die de gemeente op dit vlak uitvoert.

Communicatie over de handhavings- en preventieve activiteiten is dus belangrijk. Door hierover te communiceren zal er ook een preventieve werking uitgaan. In samenwerking met de communicatieafdelingen van de GGDrU en de gemeente vindt in de planperiode communicatie plaats omtrent preventie- en handhavingsactiviteiten.

Bijlagen bij Preventie- en Handhavingsplan 2014 – 2017

1. Keuzemenu preventie- en handhavingsactiviteiten met doelstellingen en resultaten

Bijlage 1: keuzemenu preventie- en handavingsplan alcohol

De keuze voor preventie- en handavingsactiviteiten hangen samen met het risicoprofiel.

Doelgroep	Pijler 1: Inrichting van de omgeving	Pijler 2: Regelgeving en Handhaving	Pijler 3: Voorlichting en Educatie	Pijler 4: Signalering, Advies en Ondersteuning
Ouders	<p>Activiteit: Scholen stimuleren de ouderbetrokkenheid t.a.v. alcoholgebruik te verhogen (ouderraden scholen, thema dient vast onderwerp te worden bij informatie- en ouderavonden).</p> <p>Doel: Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's van de gevolgen van alcoholgebruik.</p> <p>Resultaat: Er zijn contacten gelegd met ouderraden, daarbij hebben ouders zelf activiteiten georganiseerd.</p>		<p>Activiteit: Op het voortgezet onderwijs wordt voorlichting gegeven over de risico's van alcoholgebruik aan ouders.</p> <p>Doel: Ouders zijn zich bewust van de risico's en gevolgen van alcoholgebruik.</p> <p>Resultaat: Ouders staan achter de sociale norm: onder de 18 jaar geen alcohol.</p>	
			<p>Activiteit: Initiatieven van ouders worden ondersteund waardoor jongeren minder gaan drinken</p> <p>Doel: Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's van de gevolgen van alcoholgebruik</p> <p>Resultaat: Ouders ontvangen de steun die zij nodig hebben om activiteiten vorm te geven of te organiseren</p>	
Horeca (inclusief snackbars e.d.)	<p>Activiteit: In de kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan worden duidelijke afspraken gemaakt met horeca ondernemers over het naleven van de wet.</p> <p>Doel: Correcte naleving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de alcoholverkoop</p> <p>Resultaat: Geen alcoholverstrekking aan minderjarigen</p>	<p>Activiteit: vergunningen worden actueel gehouden.</p> <p>Doel: Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol</p> <p>Resultaat: Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol</p>		<p>Activiteit: Netwerkbijeenkomsten organiseren voor beroepskrachten voor het thema alcohol</p> <p>Doel: Beroepskrachten weten elkaar te vinden wanneer het gaat om alcohol</p> <p>Resultaat: In iedere gemeente is een levend netwerk rondom het thema alcohol</p>
(Sport)Verenigingen en Stichtingen	<p>Activiteit: Stimuleren van sportverenigingen voor het trainen van, barpersoneel en andere vrijwilligers; (Instructie Verantwoord Alcoholschenken en signalering)</p> <p>Doel: Het aantal jongeren dat onder de 18 jaar heeft gedronken is afgenomen</p> <p>Resultaat: Barpersoneel en andere drankverstrekkers gaan verantwoord met alcohol om.</p>	<p>Activiteit: vergunningen worden actueel gehouden en voldoen aan de paracommerciële verordening en de wet. Het zwaartepunt v.w.b. controles correcte handhaving en naleving ligt bij de paracommerciële horeca.</p> <p>Doel: Efficiënte toezicht en handhaving</p> <p>Resultaat: Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol</p>	<p>Activiteit: Sportclubs worden gestimuleerd voorlichting te geven over de risico's van alcoholgebruik aan ouders, jongeren, trainerscoaches.</p> <p>Doel: Ouders, jongeren en coaches zijn zich bewust van de risico's en gevolgen van alcoholgebruik</p> <p>Resultaat: Ouders, jongeren en coaches staan achter de sociale norm: onder de 18 jaar geen alcohol</p>	<p>Activiteit: Netwerkbijeenkomsten organiseren voor beroepskrachten voor het thema alcohol</p> <p>Doel: Beroepskrachten weten elkaar te vinden wanneer het gaat om alcohol</p> <p>Resultaat: In iedere gemeente is een levend netwerk rondom het thema alcohol</p>
	<p>Activiteit: Sportverenigingen worden gestimuleerd hun beleid en hun huisregels aan te passen aan de wet en de wet na te leven.</p> <p>Doel: Correcte naleving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met</p>		<p>Activiteit: Initiatieven van sportclubs waardoor jongeren minder gaan drinken worden ondersteund.</p> <p>Doel: ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's van de gevolgen van alcoholgebruik</p>	

	betrekking tot de alcoholverkoop Resultaat: Geen alcoholverstrekking aan minderjarigen		Resultaat: Sportclubs ontvangen de steun die zij nodig hebben om activiteiten vorm te geven of te organiseren	
Evenementen	Activiteit: In de vooroverleggen met evenementenorganisaties komt indien nodig de naleving van de drank & horecawet aan de orde. Doel: Correcte naleving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de alcohol. Resultaat: Geen alcoholverstrekking aan minderjarigen			
Onderwijs	Activiteit: Scholen stimuleren om alcoholvrij te worden. Doel: Het aantal jongeren dat onder de 18 heeft gedronken is afgenomen. Resultaat: Met de VO scholen is contact gelegd om alcoholvrij te worden, daarnaast hebben de scholen beleid opgesteld en hierover gecommuniceerd met ouders en jongeren en activiteiten ontplooid.		Activiteit: Op het VO onderwijs wordt voorlichting gegeven over de risico's van alcoholgebruik aan ouders en jongeren. Doel: Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's en gevolgen van alcoholgebruik. Resultaat: Ouders en jongeren staan achter de sociale norm: onder de 18 jaar geen alcohol.	Activiteit: Netwerkbijeenkomsten organiseren voor beroepskrachten voor het thema alcohol Doel: Beroepskrachten weten elkaar te vinden wanneer het gaat om alcohol Resultaat: In iedere gemeente is een levend netwerk rondom het thema alcohol Activiteit: Zorg Advies Teams (ZAT) worden optimaal benut en voorzien van goede doorverwijsmogelijkheden; Doel: Het aantal jongeren dat ooit onder de 18 jaar heeft gedronken is afgenomen Resultaat: Jongeren krijgen de zorg die ze nodig hebben.
Supermarkten en slijterijen		Activiteit: controles en zo nodig handhaving bij supermarkten op een correcte naleving van de Drank & Horecawet. Vergunningen worden actueel gehouden. Doel: Supermarkten en slijterijen dienen aandacht te hebben voor in de wet geldende leeftijdsgrenzen op het gebied van alcohol. Resultaat: Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol		

Jongeren		<p>Activiteit: Naleving regelgeving in de openbare ruimte Doel: Terugdringen alcoholgebruik door jongeren in de openbare ruimte Resultaat: Minder alcoholgebruik door jongeren in de openbare ruimte</p>	<p>Activiteit: Op het VO onderwijs wordt voorlichting gegeven aan jongeren over de risico's van alcoholgebruik. Doel: Jongeren zijn zich bewust van de risico's en gevolgen van alcoholgebruik. Resultaat: Jongeren staan achter de sociale norm: onder de 18 jaar geen alcohol.</p>	
		<p>Activiteit: Bij een overtreding door een jongere wordt de jongere "boete of kanskaart" van Halt aangeboden. Doel: Ouders en jongeren bewust maken van de risico's van de gevolgen van alcoholgebruik. Resultaat: Jongeren hebben geleerd van hun alcoholgebruik, waardoor ze in de toekomst minder/geen alcohol meer zullen drinken.</p>	<p>Activiteit: Initiatieven van jongeren waardoor ze minder gaan drinken worden zo nodig ondersteund. Doel: Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's van de gevolgen van alcoholgebruik Resultaat: Jongeren ontvangen de steun die zij nodig hebben om activiteiten vorm te geven of te organiseren</p>	
BOA's		<p>Activiteit: Alle BOA's samen voeren gezamenlijk minimaal 1 handhavingsactiviteit uit in het kader van het samenwerkingsverband Lekstroom – Utrecht west. Doel: Vergroten van de kennis en ervaring Resultaat: Vergrootte kennis en vaardigheden.</p>		
		<p>Activiteit: Toezichthouders werken volgens een handhavingsuitvoerings plan Doel: Planmatig toezicht en handhaving Resultaat: Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen m.b.t. alcohol.</p>		
Beroepskrachten (zorginstellingen als ziekenhuizen, hulpverlenende instanties)				<p>Activiteit: Netwerkbijeenkomsten organiseren voor beroepskrachten voor het thema alcohol Doel: Beroepskrachten weten elkaar te vinden wanneer het gaat om alcohol Resultaat: In iedere gemeente is een levend netwerk rondom het thema alcohol</p>
				<p>Activiteit: Organisaties zijn in staat om goed naar elkaar door te kunnen verwijzen. Doel: Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's van de gevolgen van alcoholgebruik Resultaat: Jongeren krijgen de zorg die ze nodig hebben.</p>

				<p>Activiteit: Ziekenhuizen verwijzen bij alcoholintoxicatie door naar de juiste instelling</p> <p>Doel: Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's van de gevolgen van alcoholgebruik</p> <p>Resultaat: Jongeren krijgen de zorg die ze nodig hebben.</p>
Communicatie	<p>Activiteit: Reclamebeperkingen m.b.t. tot alcohol op gemeentelijke reclamedragers.</p> <p>Doel: Jongeren en hun omgeving zijn zich bewust van de risico's van de gevolgen van alcoholgebruik.</p> <p>Resultaat: Het aantal reclameuitingen m.b.t. alcohol is tot een minimum beperkt.</p>	<p>Activiteit: Er wordt gecommuniceerd over de handhavingsactiviteiten, dit is opgenomen in het PenHplan in hoofdstuk 9</p> <p>Doel: Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol</p> <p>Resultaat: Door te communiceren over handhavingsactiviteiten zal handhaving effectiever zijn.</p>	<p>Activiteit: de campagne NIX18 volgen</p> <p>Doel: Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's van de gevolgen van alcoholgebruik</p> <p>Resultaat: Op verschillende momenten komen ouders, jongeren en alcoholverstrekkers in aanraking met de boodschap van NIX18</p>	
			<p>Activiteit: Wanneer een voorlichtingsactiviteit plaats gaat vinden die voor een brede doelgroep beschikbaar is, is hier aandacht voor in de media</p> <p>Doel: Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's van de gevolgen van alcoholgebruik</p> <p>Resultaat: Men is op de hoogte van de</p> <p>Activiteit Die georganiseerd wordt.</p>	
			<p>Activiteit: Van inventarisaties en onderzoeken worden persberichten gemaakt en verspreid</p> <p>Doel: Jongeren en hun omgeving zijn zich bewust van de risico's van de gevolgen van alcoholgebruik</p> <p>Resultaat: Men is op de hoogte van de inventarisaties en onderzoeksbevindingen.</p>	

Sanctietabel behorend bij Handhavingsbeleid DHW en horeca-exploitatie

Apv: Algemene plaatselijke verordening Woerden
DHW: Drank- en Horecawet

Regelgeving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	* <u>minimale</u> hoogte dwangsom/hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3 x opgelegde dwangsom.	Sanctie per ...	Begünstigingstermijn (termijn voor het ongedaan maken van de onrechtmatige situatie)
DHW	3	Bedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) vergunning	Geen vergunning, <u>wel</u> zicht op legalisatie	-	niet handhaven				
DHW	3	Bedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) vergunning	Geen vergunning, onduidelijk of gelegaliseerd kan worden, maar verwachting is van wel.	3	Last onder dwangsom		€ 1.500 (ter info: leges voor drankvergunning 2014 bedraagt € 832,-)		maatwerk, zie toelichting in bijlage 1 van de Sanctiestrategie
DHW	3	Bedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) vergunning	Geen vergunning, <u>geen</u> zicht op legalisatie	2	Last onder bestuursdwang				Zienswijzetermijn 1 week, daarna begunstigingstermijn van 1 dag.
DHW	8	Leidinggevende voldoet niet langer aan een of meerdere aan hem gestelde vereisten	Artikel 31 verplicht in dat geval tot intrekking vergunning	2	Intrekking vergunning		Last en bestuurlijke boete niet mogelijk		1 week tot 12 weken, afhankelijk van vereiste
DHW	10	Inrichting voldoet niet langer aan een of meerdere gestelde inrichtingseisen	Artikel 31 verplicht in dat geval tot intrekking vergunning	2	Intrekking vergunning		Last en bestuurlijke boete niet mogelijk		1 week tot 12 weken, afhankelijk van inrichtingsaanpassingen
DHW	12, lid 1 en 2	Verstrekken alcoholhoudende drank in een niet op de vergunning vermelde lokaliteit		2	Last onder dwangsom		€ 500 (ter info: leges voor wijziging vergunning hierop bedraagt in 2014 € 208,-)	overtreding	1 dag
DHW	13, lid 1	Verbod verstrekking alcohol horecalokaliteit/terras voor gebruik elders dan ter plaatse	Bij 3e constatering naast opleggen last tevens pv of bestuurlijke boete.	3	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 dag
DHW	13, lid 2	Verbod verstrekking alcohol voor gebruik ter plaatse in slijtersbedrijf	Slechts toegestaan indien een klant erom vraagt de alcoholhoudende drank eerst te proeven. Bij 3e constatering: zie bij lid 1.	3	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 dag
DHW	14, lid 1	Verbod andere bedrijfsactiviteiten in slijtersbedrijf	In het Besluit aanvulling omschrijving slijtersbedrijf staat welke activiteiten in het slijtersbedrijf zijn toegestaan	3	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 dag
DHW	14, lid 2 en 15, lid 1	Verbod kleinhandel in horecalokaliteit of op terras		3	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 dag
DHW	15, lid 2	Verbod rechtstreekse verbinding tussen slijterij en andere neringruimte voor kleinhandel		3	Last onder dwangsom		€ 3.000	week	maatwerk
DHW	16	Verbod automatenverkoop alcohol	M.u.v. hotelkamers	2	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 week

Sanctietabel behorend bij Handhavingsbeleid DHW en horeca-exploitatie

Apv: Algemene plaatselijke verordening Woerden
DHW: Drank- en Horecawet

Regelgeving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	* <u>minimale</u> hoogte dwangsom/hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3 x opgelegde dwangsom.	Sanctie per ...	Begunstigingstermijn (termijn voor het ongedaan maken van de onrechtmatige situatie)
DHW	17	Verbod verstrekken alcoholhoudende drank anders dan in gesloten verpakking	Dit geldt voor supermarkten en slijterijen, niet voor horeca-inrichtingen	3	Last onder dwangsom		€ 250	overtreding	1e waarschuwing: 1 week; in last: 1 dag
DHW	18, lid 1 en 2	Verkoopverbod zwak-alcoholische drank anders dan in slijtersbedrijf of levensmiddelenbedrijf voor gebruik elders dan per plaatse		3	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	2 weken
DHW	18, lid 3	Onderscheid tussen zwak-alcoholhoudende en alcoholvrije dranken ontbreekt in ruimte van het levensmiddelenbedrijf		3	Last onder dwangsom		€ 250	overtreding	1 week
DHW	19, lid 1	Verbod op bestelservice sterke drank voor ander bedrijf dan slijtersbedrijf en partijen-catering		2	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 dag
DHW	19, lid 2	Verbod bestelservice zwak-alcoholhoudende drank, behalve vanuit de uitzonderingen genoemd in artikel 19 lid 2		2	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 dag
DHW	20, lid 1	Verkoop alcohol aan persoon < 18 jaar/leeftijd niet vastgesteld	Relatie met art. 19a DHW	2	* Bestuurlijke boete bij 1e en 2e constatering; <u>Bij 3e en volgende constateringen in 12 maanden:</u> * Art. 19a DHW (three strikes out): ontzegging bevoegdheid tot verkoop zwak-alcoholhoudende drank en last onder bestuursdwang * Bedrijven niet vallend onder art. 19a DHW (horeca, slijterijen): schorsen vergunning	Ontzegging/schorsing: minimaal 1 week, maximaal 12 weken	Hoogte bestuurlijke boete ligt vast in het <i>Besluit bestuurlijke boete Drank- en Horecawet</i> , en bedraagt voor bedrijven met minder dan 50 werknemers € 680,-, en met meer dan 50 werknemers € 1360,-	overtreding	geen
DHW	20, lid 2	Bezoeker < 18 jaar (leeftijd niet vastgesteld), zonder toezicht van persoon 21 jaar of ouder, toegelaten in <u>slijters</u> bedrijf		3	Last onder dwangsom		€ 250	overtreding	1 dag

Sanctietabel behorend bij Handhavingsbeleid DHW en horeca-exploitatie

Apv: Algemene plaatselijke verordening Woerden
DHW: Drank- en Horecawet

Regelgeving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	* <u>minimale</u> hoogte dwangsom/hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3 x opgelegde dwangsom.	Sanctie per ...	Begunstigingstermijn (termijn voor het ongedaan maken van de onrechtmatige situatie)
DHW	20, lid 4	Leeftijdsgrens niet duidelijk aangegeven bij toegang horeca-/slijtlokaliteit (sticker)		3	Last onder dwangsom		€ 250	week	4 weken
DHW	20, lid 5	Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf		1	Proces-verbaal en last onder bestuursdwang	dronken personen laten verwijderen, alleen indien mogelijk	Bestuurlijke boete niet mogelijk (art. 44a DHW)	overtreding	direct
DHW	20, lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf		1	Proces-verbaal en last onder bestuursdwang	werkzaamheden laten staken door onder invloed verkerende medewerker	Bestuurlijke boete niet mogelijk (art. 44a DHW)	overtreding	direct
DHW	21	Alcohol verstrekken wat tot verstoring openbare orde, veiligheid of zedelijkheid leidt		1	Proces-verbaal en last onder bestuursdwang	Sluiting alcoholverkoop	Bestuurlijke boete niet mogelijk (art. 44a DHW)	overtreding	Zeer korte termijn, afhankelijk van politiebijstand
DHW	22, lid 1 en 2	Verbod alcoholhoudende drank te verstrekken in tankstations e.d.	i.c.m. art. 25 DHW	2	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 dag
DHW	24, lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf		2 of 3	zie toelichting op sanctietabel	indien recidive: bestuurlijke boete en voornemen tot intrekken of schorsen vergunning	Hoogte bestuurlijke boete ligt vast in het <i>Besluit bestuurlijke boete Drank- en Horecawet</i> , en bedraagt voor bedrijven met minder dan 50 werknemers € 1020. Voor de last ook dit bedrag aanhouden.	overtreding	maatwerk
DHW	24, lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar		1	Last onder bestuursdwang (staken alcoholverkoop) en bestuurlijke boete	Alleen bestuursdwang (staken alcoholverkoop) en boete indien geen vervanging/verwijdering 16minner.	Hoogte bestuurlijke boete ligt vast in het <i>Besluit bestuurlijke boete Drank- en Horecawet</i> , en bedraagt voor bedrijven met minder dan 50 werknemers € 1021	overtreding	direct
DHW	25, lid 1	Verbod aanwezigheid alcoholhoudende drank behoudens uitzondering		3	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 week
DHW	25, lid 2	Verbod nuttig alcoholhoudende drank ter plaatse, in niet zijnde horecabedrijf, behoudens uitzondering		3	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 dag
DHW	25, lid 3	Verbod alcoholhoudende drank in vervoermiddel, behoudens enkele uitzonderingen		3	Last onder dwangsom	Bestuurlijke boete niet mogelijk door burgemeester (art. 44a DHW), wel door NVWA (art. 44aa lid 1 DHW)	€ 500	overtreding	1 dag

Sanctietabel behorend bij Handhavingsbeleid DHW en horeca-exploitatie

Apv: Algemene plaatselijke verordening Woerden
DHW: Drank- en Horecawet

Regelgeving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	* <u>minimale</u> hoogte dwangsom/hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3 x opgelegde dwangsom.	Sanctie per ...	Begünstigingstermijn (termijn voor het ongedaan maken van de onrechtmatige situatie)
DHW	29, lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting		3	Last onder dwangsom		€ 250	per document per constatering	maatwerk
DHW	30	Vergunninghouder heeft geen melding gedaan van wijziging in inrichting	Imperatieve intrekingsgrond	2	Intrekking vergunning (na legalisatieonderzoek)		Niet mogelijk		1 week zienswijzetermijn, intrekking volgt alleen als na verstrijken termijn geen melding van wijzigingen is gedaan.
DHW	30a, lid 1	Geen melding nieuwe leidinggevende of doorhaling gedaan	Imperatieve intrekingsgrond	2	Intrekking vergunning (na legalisatieonderzoek)		Niet mogelijk		1 week zienswijzetermijn, intrekking volgt alleen als na verstrijken termijn geen melding van wijzigingen is gedaan.
DHW	31, lid 1	Gevaar voor openbare orde, veiligheid of zedelijkheid door voorgedane feiten	Imperatieve intrekingsgrond	2	Intrekking vergunning		Niet mogelijk		afh. van het gevaar
DHW	31, lid 2	Handelen in strijd met vergunningvoorschriften of regels uit DHW	Facultatieve intrekingsgrond	2	* Schorsing vergunning (art. 32 DHW) * Intrekking vergunning		Bestuurlijke boete niet mogelijk, indien voornemen tot intrekken vergunning (art. 44a DHW)	overtreding	maatwerk
DHW	31, lid 3	Resultaat Wet bibob en minimaal 3x weigering bijschrijving persoon op aanhangsel	Facultatieve intrekingsgrond	2	* Schorsing vergunning (art. 32 DHW) * Intrekking vergunning		Bestuurlijke boete niet mogelijk, indien voornemen tot intrekken vergunning (art. 44a DHW)	overtreding	1 week
DHW	35, lid 1	Zonder ontheffing zwak-alcoholhoudende drank verstrekken		1	Proces-verbaal, eventueel last onder bestuursdwang	eventueel sluiting alcoholverkoop/inbeslagname drank	Bestuurlijke boete niet mogelijk (art. 44a DHW)	overtreding	direct drankverstrekking staken, zo niet pv en evt. bestuursdwang
DHW	35, lid 2	Niet voldoen aan beperkingen/voorschriften die gekoppeld zijn aan ontheffing		1	Bestuurlijke boete, eventueel last onder bestuursdwang	eventueel sluiting alcoholverkoop/inbeslagname drank	Hoogte bestuurlijke boete ligt vast in het <i>Besluit bestuurlijke boete Drank- en Horecawet</i> , en bedraagt voor bedrijven met minder dan 50 werknemers € 1020,-	overtreding	zo mogelijk direct naleven van voorwaarden, zo niet boete en evt. bestuursdwang
DHW	35, lid 4	Ontheffing niet aanwezig		1	Bestuurlijke boete		Hoogte bestuurlijke boete ligt vast in het <i>Besluit bestuurlijke boete Drank- en Horecawet</i> , en bedraagt voor bedrijven met minder dan 50 werknemers € 680,-	overtreding	1 uur om ontheffing te tonen, daarna bestuurlijke boete
DHW	44	Niet meewerken aan artikel 5:20 Awb		1	Last onder bestuursdwang	Afhankelijk van waaraan niet meegewerkt wordt	Bestuurlijke boete niet mogelijk (art. 44a DHW)	overtreding	Zeer korte termijn, aangezien de werkzaamheden door moeten kunnen gaan
DHW	45	<18-jarige heeft alcohol op publiek toegankelijke plaats	uitgezonderd plaatsen waar bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank voor gebruik elders dan ter plaatse wordt verstrekt. Dat zijn supermarkten, andere levensmiddelenhandels, slijterijen, en soms snackbars.	x	Strafrechtelijk (Proces-verbaal)	Afwegen tot in beslag nemen drank.	Bestuurlijke boete niet mogelijk (art. 44a DHW)	overtreding	
PARACOMMERCIE									

Sanctietabel behorend bij Handhavingsbeleid DHW en horeca-exploitatie

Apv: Algemene plaatselijke verordening Woerden
DHW: Drank- en Horecawet

Regelgeving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	* <u>minimale</u> hoogte dwangsom/hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3 x opgelegde dwangsom.	Sanctie per ...	Begunstigingstermijn (termijn voor het ongedaan maken van de onrechtmatige situatie)
DHW APV	4 DHW 2:34b Apv	Paracommercieel horecabedrijf houdt zich niet aan de schenktijden voor alcoholhoudende drank		3	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 dag
DHW APV	4 DHW 2:34c, lid 2 Apv	Paracommercieel horecabedrijf organiseert bruiloft of partij		1	Strafrechtelijk (PV) of preventieve last onder dwangsom		€ 2.000	overtreding	geen
DHW APV	4 DHW 2:34c, lid 3 Apv	Paracommercieel horecabedrijf organiseert meer dan het aantal toegestane bijeenkomsten		2	Indien duidelijke aanwijzingen: preventieve last onder dwangsom		€ 2.000	bijeenkomst boven het maximaal toegestane aantal	geen
DHW APV	4 DHW 2:34c, lid 5 Apv	Bijeenkomst niet/te laat gemeld bij bevoegd gezag	melding moet 2 weken voorafgaand aan bijeenkomst	3			€ 250	overtreding	maatwerk, afhankelijk van tijdstip volgende bijeenkomst
DHW APV	4 DHW 2:34c, lid 6 Apv	Bijeenkomst openlijk aangeprezen		3			€ 500	overtreding	maatwerk, afhankelijk van type aanprijzing
DHW APV	4 DHW 2:34d, lid 1 Apv	Verbod sterke drank verstrekken/op voorraad hebben		3	Last onder dwangsom		€ 250	overtreding	1 dag
DHW	4, lid 5	Ontheffing niet aanwezig		3	Last onder dwangsom		€ 250	overtreding	1 dag
DHW	9, lid 1 en lid 2	Geen reglement vastgesteld, danwel voldoet niet aan eisen lid 2.		3	Last onder dwangsom		€ 250	week	maatwerk, in afstemming met bestuur, 4-8 weken.
DHW	9, lid 3	Geen registratie van barvrijwilligers die voorlichtingsinstructie hebben gehad		3			€ 250	week	maatwerk, in afstemming met bestuur, 4-8 weken.
DHW	9, lid 3 en 4	Reglement/registratie niet in de inrichting aanwezig		3	Last onder dwangsom		€ 250	per document, per overtreding	maatwerk, in afstemming met bestuur, tenzij reglement/registratie wel bestaat maar niet ter plaatse, dan termijn verkorten tot 1-2 weken.
OPENBARE ORDE									
APV	2:48	Persoon gebruikt alcohol of heeft aangebroken flessen, blikjes e.d. bij zich op een openbare plaats, ondanks verbod	Het college heeft in het Aanwijsbesluit Apv gebieden aangewezen. Ook Stadstoezicht is bevoegd hierop te handhaven en doet dat met bestuurlijke strafbeschikking.	x	Strafrechtelijk (PV) of bestuurlijke strafbeschikking				
TERRAS									
APV	2:28 APV	Bedrijf exploiteert terras zonder (actuele) vergunning	geen vergunning, <u>wél</u> zicht op legalisatie	2	Last onder dwangsom		€ 750 (ter info: leges voor verkrijgen horeca-exploitatievergunning, zowel excl. als incl. terras bedraagt in 2014 € 416,- Voor wijziging zowel excl. als incl. terras € 208,-)	dag	maatwerk

Sanctietabel behorend bij Handhavingsbeleid DHW en horeca-exploitatie

Apv: Algemene plaatselijke verordening Woerden
DHW: Drank- en Horecawet

Regelgeving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	* <u>minimale</u> hoogte dwangsom/hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3 x opgelegde dwangsom.	Sanctie per ...	Begünstigingstermijn (termijn voor het ongedaan maken van de onrechtmatige situatie)
APV	2:28 APV	Bedrijf exploiteert terras zonder (actuele) vergunning	geen vergunning, <u>geen</u> zicht op legalisatie	2	Last onder bestuursdwang	staken/gestaakt houden exploitatie terras			1 dag tot enkele dagen, afhankelijk van situatie; o.a. veiligheid, blokkeren doorgang hulpdiensten
APV	2:28 APV 1:4 APV	Overtreding voorschriften voor terras		2 of 3	Last onder dwangsom		€ 500	dag	1 dag tot enkele dagen, afhankelijk van situatie; o.a. veiligheid, blokkeren doorgang hulpdiensten
EXPLOITATIE									
APV	2:28 APV	Horecabedrijf exploiteert zonder (actuele) exploitatievergunning	Geen vergunning, <u>wel</u> zicht op legalisatie	2	Last onder dwangsom		€ 750 (ter info: leges voor verkrijgen horeca-exploitatievergunning, zowel excl. als incl. terras bedraagt in 2014 € 416,- Voor wijziging zowel excl. als incl. terras € 208,-)	week	maatwerk
APV	2:28	Horecabedrijf exploiteert zonder (actuele) exploitatievergunning	Geen vergunning, <u>geen</u> zicht op legalisatie	2	Last onder bestuursdwang	staken/gestaakt houden exploitatie horecabedrijf			2 weken
APV	2:28 1:4	Overtreding voorschriften exploitatievergunning		2 of 3	Last onder dwangsom		€ 500	overtreding	1 week tot 4 weken, afhankelijk van ernst van feiten
(TIJDELIJKE) SLUITING(STIJDEN)									
APV	2:30	Horecabedrijf houdt zich niet aan tijdelijke sluitingstijd / tijdelijke sluiting	burgemeester heeft reden gezien tot tijdelijke sluitingstijden/tijdelijke sluiting	1	Strafrecht en spoedbestuursdwang	Verzegelen en sluiten van de zaak			direct, indien dat niet mogelijk is vanwege eigen veiligheid, zo spoedig mogelijk daarna
APV	2:31	aanwezigheid bezoekers in gesloten horecabedrijf		1	Strafrecht en spoedbestuursdwang	Verzegelen en sluiten van de zaak			direct, indien dat niet mogelijk is vanwege eigen veiligheid, zo spoedig mogelijk daarna

STAD WAAR HET GROENE HART KLOPT

Gemeente
De Ronde Venen

Gemeente Oudewater

gemeente MONTFOORT

CENTRUM
Maliebaan

Actieprogramma

Nuchter Verstand Rijn en Venen

2011-2019

september 2011

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	Doelstellingen project Nuchter Verstand	3
1.2	(Eind)doelgroep	3
2.	Effectief alcohol- en drugsbeleid	3
2.1	Pijlers van effectief alcohol- en drugsbeleid	4
2.2	Onderbouwing keuze maatregelen en activiteiten	4
2.3	Onderzoek en evaluatie.....	5
3.	Maatregelen en Activiteiten.....	6
3.1	Pijler 1: Inrichting van de omgeving	6
3.2	Pijler 2: Regelgeving en handhaving	7
3.3	Pijler 3: Voorlichting en Educatie.....	9
3.4	Pijler 4 en 5: Signalering, advies en ondersteuning	10
4.	Communicatie	11
5.	Financiering	11
6.	Bijlage: Toelichting maatregelen en activiteiten.....	13
6.1	Toelichting Pijler 1: Inrichting van de omgeving	13
6.2	Toelichting Pijler 2: Regelgeving en handhaving.....	14
6.3	Toelichting pijler 3: Voorlichting en Educatie.....	15
6.4	Toelichting Pijler 4 en 5: Signalering, advies en ondersteuning	17
6.5	Effectiviteit van maatregelen	17
6.6	Inventarisatie huidige activiteiten.....	18
7.	Jaarplan 2011	19

1. Inleiding

Dit actieprogramma maakt onderdeel uit van de startnotitie¹. De volgende partners zijn bij het samenstellen van dit actieprogramma (actief) betrokken:

- Gemeenten (beleidsterrein Volksgezondheid, Jeugd, Openbare orde en Veiligheid)
- Centrum Maliebaan
- CJG
- GGD Midden-Nederland

Daarnaast zijn nog een aantal belangrijke sleutelfiguren geïnterviewd om input te krijgen voor het actieprogramma. Deze sleutelfiguren vertegenwoordigen politie, onderwijs, sport (Sportservice Midden-Nederland) en organisaties die preventieactiviteiten uitvoeren.

1.1 Doelstellingen project Nuchter Verstand Rijn en Venen

De gemeente De Ronde Venen voert al een aantal jaren het project Nuchter Verstand uit. De gemeenten binnen het district Rijn en Venen hebben er voor gekozen om deze naam te behouden voor de districtaanpak.

Het hoofddoel van het project is:

Het tegengaan en voorkomen van alcohol- en drugsgebruik van jongeren in de leeftijd van 10 tot 18 jaar.

Waarbij de focus zal liggen op het zo lang mogelijk uitstellen van alcohol- en drugsgebruik.

De doelstellingen zijn:

- Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's en gevolgen van alcohol- en drugsgebruik.
- Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol.
- Bestrijden en tegengaan van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte.
- Voorkomen van openbare orde problematiek, gerelateerd aan alcohol- en drugsgebruik.

1.2 (Eind)doelgroep

Uit onderzoek en uit de praktijk is gebleken dat een effectieve aanpak van alcohol en drugs onder jongeren vooral gericht moet zijn op de *omgeving van de jongeren*². De uiteindelijke einddoelgroep zijn jongeren in de leeftijd van 10-18 jaar woonachtig in de gemeenten De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Woerden, Montfoort en Oudewater. De ouders/opvoeders worden als belangrijkste ingang gezien richting jongeren. De benadering van de ouders/opvoeders gebeurt in eerste instantie via de schoolsituatie. Daarnaast zijn andere doelgroepen ook van belang zoals docenten, jongerenwerkers, sportverenigingen, CJG-medewerkers, maatschappelijk werkers, bedrijfsleven (supermarkten) en horeca. We richten ons met een beperkt aantal activiteiten op de jongeren zelf.

Gemeente	Totaal 10-18 jarigen
Montfoort	1717
Oudewater	1238
De Ronde Venen	5336
Stichtse Vecht	7073
Woerden	5881
Totaal	21245

CBS, 2011

¹ Startnotitie districtaanpak Rijn en Venen: Tegengaan en voorkomen van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren in de gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater en Woerden (april, 2011).
² Babor, T., et al. (2003, 2010), Holder (1999), Anderson, P., Baumerg, B (2006).
September, 2011

2. Effectief alcohol- en drugsbeleid

2.1 Pijlers van effectief alcohol- en drugsbeleid

Voor effectief beleid is integraal beleid nodig. Bij het ontwikkelen van beleid zal rekening gehouden moeten worden met meerdere factoren die het alcohol- en drugsgebruik beïnvloeden: maatschappelijke normen, persoonlijke motivatie, beschikbaarheid van alcohol en drugs en toezicht. Veel factoren zijn niet direct vanuit gezondheidsbeleid te beïnvloeden, maar andere gemeentelijke beleidsterreinen zijn hier ook voor nodig zoals openbare orde en veiligheid, onderwijs, jeugdbeleid, horecabeleid, toerisme, sportbeleid en reclamebeleid. Ook de afdelingen die gaan over vergunningen en handhaving/toezicht spelen een belangrijke rol.

Daarnaast is het van belang om de samenwerking tussen partijen op lokaal niveau te stimuleren. Bij de vertaling van alle doelstellingen naar een concreet actieprogramma wordt een mix van samenhangende interventies voorgesteld.

Om een goede mix te kunnen samenstellen worden de pijlers van een integrale aanpak in de handreiking Gezonde Gemeente (Centrum voor Gezond Leven, RIVM) gebruikt. De pijlers helpen ook eventuele hiaten in het huidige aanbod in kaart te brengen:

1. Inrichting van de omgeving
2. Regelgeving en Handhaving
3. Voorlichting en Educatie
4. Signalering, advies en ondersteuning

2.2 Onderbouwing keuze maatregelen en activiteiten

Er is inmiddels veel bekend over welke maatregelen en activiteiten effectief kunnen zijn in het kader van alcohol- en drugsbeleid. Uit onderzoek blijkt dat vooral maatregelen en activiteiten die gericht zijn op de omgeving van de jongeren het meest effectief zijn³. Binnen dit actieprogramma is daarom vooral gekozen om in te zetten op de omgeving van de jongeren. Voorlichting alleen gericht op jongeren is minder effectief gebleken. Voorlichting is alleen effectief als jongeren en ouders worden betrokken (Koning, et al. 2009). Op basis van voorlichting alleen mag geen gedragsverandering bij jongeren worden verwacht, voorlichting heeft voornamelijk een ondersteunende functie.

Voorlichting wordt daarom alleen ingezet als onderdeel van een integrale aanpak en hoort dus binnen een breder pakket van maatregelen. In de landelijke nota gezondheidsbeleid 2011 'Gezondheid dichtbij' wordt het aanleren van bepaalde basisvaardigheden als noodzakelijk benoemd. Naast het bevorderen van een gezonde leefstijl van de jeugd, vroege signalering van risico's en inzet op **weerbaarheid** om verleidingen uit het dagelijks leven te weerstaan, vindt het kabinet dat het stellen van grenzen en het bewust stimuleren van een gezonde basis bij de jeugd gerechtvaardigd is. De voorgestelde maatregelen en activiteiten in dit actieprogramma sluiten hierbij aan.

Binnen dit actieprogramma worden maatregelen en activiteiten voorgesteld waarbij de nadruk ligt op het *beperken van de beschikbaarheid* van alcohol en drugs. De gemeenten willen gezamenlijk alcohol en drugs minder toegankelijk maken. De voorgestelde maatregelen en activiteiten ondersteunen deze beperking van de beschikbaarheid.

Een goed handhavingsbeleid, en hierover communiceren, zorgt ervoor dat de subjectieve pakkans (inschatting van een jongere om 'betrap't te worden) toeneemt. De subjectieve pakkans is medebepalend voor het uiteindelijke nalevingsgedrag.

Bij de keuze voor preventieprogramma's is de Interventiedatabase van het CGL (Centrum voor Gezond Leven, RIVM) als uitgangspunt genomen. Binnen deze districtaanpak wordt zoveel mogelijk gekozen voor veelbelovende en effectieve interventies. Hierdoor wordt het uiteindelijke effect van deze aanpak op de lange termijn geborgd.

³ Babor et al., 2003, 2010; Foxcroft, 2006; Jones et al., 2007
September, 2011

Aanbevolen interventies:

- Leefstijl (programma voor opbouwend sociaal gedrag, weerbaarheid en positieve betrokkenheid van kinderen en jongeren)
- De Gezonde School en Genotmiddelen (Trimbos-instituut)
- Preventie Alcoholgebruik Scholieren (PAS-interventie)
- Homeparty (Trimbos-instituut)

Zie bijlage 6.5 (p. 17) voor een uitgebreider overzicht van effectieve maatregelen.

2.3 Onderzoek en evaluatie

Bij het ontwikkelen van beleid staat voorop dat de maatregelen en activiteiten die worden ingezet meetbaar zijn. Het uiteindelijke doel wat wordt nagestreefd met dit actieprogramma is een afname van het gebruik en de problematiek (gerelateerd aan alcohol- en drugsgebruik) op de lange termijn.

Alcoholbeleid is gebouwd op verschillende interventies die gedurende een langere tijd worden uitgevoerd. Er zijn veel factoren die alcoholgebruik beïnvloeden. Daaronder vallen tradities en normen die zo sterk zijn ingebed in de cultuur dat veranderingen op dit gebied pas op langere termijn te verwachten zijn. Duurzaamheid is dan ook een belangrijke voorwaarde voor effectief alcoholbeleid.

Integraal alcohol- en drugsbeleid levert zowel gezondheidswinst, veiligheidswinst en economische winst op. Uit onderzoek blijkt dat de schadelijke gevolgen van alcohol- en drugsgebruik kunnen worden teruggedrongen en dat de opbrengsten van deze maatregelen zelfs groter kunnen zijn dan de kosten (Factsheet STAP, 'De maatschappelijke kosten en schade van alcoholgebruik, 2010).

Om de voortgang van het project te bewaken zal er worden gewerkt met **jaarplannen**. In deze jaarplannen zal nog specifiekere worden uitgewerkt welke maatregelen en activiteiten worden ingezet. De resultaten van de districtaanpak worden op deze manier meetbaar en inzichtelijk. Er zal regelmatig aandacht worden besteed aan (tussen)evaluatie. De jaarplannen kunnen indien nodig worden bijgesteld.

In 2011/2012 zal er een **kleinschalige 'nulmeting'** worden uitgevoerd om de beginsituatie goed in kaart te brengen. Afhankelijk van het beschikbare budget zal deze nulmeting uitgebreid worden met een nalevingsonderzoek en een enquête onder de ouders.

Er zal jaarlijks in het eerste kwartaal een voortgangsrapportage worden opgesteld over de uitvoering van dit actieprogramma.

De projectgroep⁴ zal 4 keer per jaar bijeenkomen, het doel is om de voortgang van de activiteiten en maatregelen te volgen en zal per keer een thema/speerpunt uit het actieprogramma behandelen.

Monitoring van de maatregelen en activiteiten vindt onder andere plaats via de gezondheidsonderzoeken van GGD Midden-Nederland. Daarnaast worden zoveel mogelijk landelijk en regionaal beschikbare onderzoeksresultaten meegenomen. De naamsbekendheid van het project zal ook in kaart worden gebracht.

---

⁴ De projectgroep bestaat uit: 5 beleidsmedewerkers van de gemeenten (roulatie vanuit verschillende beleidsterreinen), Centrum Maliebaan, GGD Midden-Nederland, vertegenwoordiging CJG. Per bijeenkomst kunnen er extra organisaties aanschuiven afhankelijk van het thema.
September, 2011

3. Maatregelen en Activiteiten

Hieronder volgt een beknopt overzicht van maatregelen en activiteiten per pijler. Een effectieve aanpak van alcohol en drugs gaat uit van 4 pijlers. In de bijlage worden de maatregelen en activiteiten verder toegelicht (6.1 t/m 6.4, p. 13).

Bij de maatregelen en activiteiten ligt de nadruk op de omgeving van de jongeren, dus bij elke pijler wordt vooral ingezet op de omgeving. Door in de omgeving van de jongeren de beschikbaarheid van alcohol en drugs te beperken wordt er gewerkt aan het hoofddoel om het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren tegen te gaan en te voorkomen. Deze aanpak resulteert in 2019 in een afname van het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren in de leeftijd van 10-18 jaar. De negatieve effecten van alcohol- en drugsgebruik op de samenleving worden hierdoor verminderd.

3.1 Pijler 1: Inrichting van de omgeving

Om effect te behalen op het gebied van alcohol- en drugspreventie is het noodzakelijk om de *omgeving van de jongeren* te beïnvloeden. De gemakkelijke beschikbaarheid van alcohol in de omgeving van de jongeren draagt bij aan het hoge alcoholgebruik onder jongeren. Het terugdringen van de beschikbaarheid van alcohol in de omgeving van jongeren staat centraal in een effectieve aanpak van het probleem. Dit geldt natuurlijk ook voor drugs. Door drugs minder toegankelijk te maken zal dit bijdragen aan het terugdringen van het drugsgebruik onder jongeren.

Subdoel	Er wordt gestreefd naar een alcohol- en drugsvrije omgeving voor jongeren onder de 16 jaar. Daarnaast wordt er gewerkt aan een veilig (m.b.t. alcohol en drugs) uitgaansgebied voor jongeren tussen de 16 en 18 jaar.
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Reclamebeperkingen op gemeentelijke reclamedragers; - Ouderbetrokkenheid stimuleren en verhogen (ouderraden scholen, thema dient vast onderwerp te worden bij informatie- en ouderavonden; - Scholen stimuleren om alcohol- en drugsvrij te worden; - Trainen van jongerenwerkers, barpersoneel; (Instructie Verantwoord Alcoholshenken en signalering) - Samenwerking met sportverenigingen stimuleren, o.a. bestuursreglement. - Duidelijke afspraken vastleggen met horeca, politie evt. vastleggen in convenant.
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bepaalde reclamebeperkingen voor gemeentelijke reclamedragers maken onderdeel uit van structureel beleid. ☐ Er is contact gelegd met de ouderraden van alle scholen in het district (12 scholen). ☐ Er is een inventarisatie onder scholen uitgevoerd naar het alcohol- en drugsbeleid. ☐ Er is in kaart gebracht welke intermediairs en barpersoneel (sportverenigingen) getraind willen worden. <p>2014:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 50% (6 scholen) zijn alcoholvrij en schenken geen alcohol tijdens schoolfeesten. <p>2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 100% (12 scholen) hebben structureel drugsbeleid en zijn drugsvrij. <p>2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een duidelijke afname van het gebruik van alcohol door jongeren onder de 16 jaar. ☐ Er is een duidelijke afname van het gebruik van drugs door jongeren onder de 18 jaar.

3.2 Pijler 2: Regelgeving en handhaving

Gemeenten kunnen op grond van de Drank- en Horecawet en de Gemeentewet verordeningen opstellen die gebruikt kunnen worden bij de vormgeving van het lokaal alcohol- en drugsbeleid. Het effect van beleid wordt groter als de intensivering van handhaving gepaard gaat met extra communicatie over deze handhaving.

Subdoel	Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol.
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Toezichthouders inzetten, regelmatige controles, inventariseren mogelijkheden uitbreiden naar Lekstroom gemeenten; - Gemeentelijke vergunningvoorwaarden aanscherpen; - In gesprek met sportverenigingen over alcohol- en drugsbeleid; - In gesprek met horecaondernemers en winkeliers over het verscherpen van de handhaving; - Inzetten van handhavingscommunicatie;
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een plan van aanpak opgesteld voor regelmatige controles door toezichthouders. Er wordt gekeken naar de mogelijkheid om samen te werken met de Lekstroom-gemeenten. ☐ Een plan voor structurele inzet handhavingscommunicatie ☐ Er is in kaart gebracht welke vergunning voorwaarden gezamenlijk kan worden opgenomen. <p>2014:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Met 100% van alle sportverenigingen is contact geweest over het genotmiddelenbeleid. <p>2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een correcte naleving van de wettelijke leeftijdsgrens bij horeca, sportverenigingen en supermarkten. Het slagingspercentage is teruggebracht naar 50%. (75% slaagkans voor jongeren onder de 16 jaar, STAP 2011)

Subdoel	Bewustwording creëren bij jongeren onder de 18 jaar op het gebied van alcohol- en drugsgebruik.
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt gewerkt aan uniformiteit in de regelgeving binnen het district. Beschikbare juridische instrumenten worden geactualiseerd en afgestemd (Opiumwet, Gemeentewet, APV); - Er vindt een inventarisatie plaats van bepaalde probleemgebieden / plekken hangjongeren, problematiek in kaart brengen (onveilige plekken op straat worden ook in kaart gebracht); - Er wordt toezicht gehouden op de naleving van de zogenoemde AHOJ-G criteria door de coffeeshopexploitanten. - Er wordt in kaart gebracht welke overlastproblematiek er is in verschillende gemeenten (gerelateerd aan alcohol en drugs).
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Beschikbare regelgeving rondom drugsgebruik is geactualiseerd en afgestemd binnen het district. <p>2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er wordt in alle gemeenten een afname gemeten van overlast door alcohol en drugs (melding incidenten overlast alcohol en drugs). <p>2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een aantoonbare afname van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren onder de 18 jaar (Jeugdgezondheidsmonitor GGDMN). ☐ Er wordt een afname van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren onder de 16 jaar door sleutelfiguren geconstateerd.

Subdoel	Adequate afstemming van regelgeving en handhaving tussen de gemeenten en intern bij de gemeenten.
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Inbedding taken en bevoegdheden gewijzigde Drank- en Horecawet (per 1-1-12 / 1-6-12) binnen de diverse beleidsterreinen (evenementen, vergunningen en handhaving); - Voorbereiden wijze informeren inwoners, instellingen, horeca over de gewijzigde wetgeving op lokaal niveau; - Ontwikkelen lokaal handhavingsbeleid; - Ontwikkelen afspraken alcoholgebruik gemeentelijke evenementen; - Ontheffingen en subsidiebeleid updaten, actualiseren en afstemmen tussen gemeenten; - APV updaten en aanpassen; - Evenementenbeleid afstemmen en aanpassen met bepaalde voorwaarden, inrichting van het evenemententerrein is onderdeel van verlenen vergunning; - Inventarisatie vergunningen, updaten actualiseren en afstemmen tussen gemeenten.
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een plan van aanpak voor het uitvoeren van het gemeentelijk toezicht. ☐ Randvoorwaarden voor gemeentelijk toezicht zijn op orde (vergunningen, subsidies, APV). ☐ Nieuwe maatregelen die de DHW te bieden heeft zijn onderzocht op haalbaarheid en worden toegepast. ☐ Er is een inventarisatie uitgevoerd naar het evenementenbeleid van alle deelnemende gemeenten. En er is in kaart gebracht welke voorwaarden/teksten worden overgenomen. Inrichting van het evenemententerrein wordt opgenomen in voorwaarden. <p>2012-2014: Sportkantinebeleid is geïnventariseerd en aangescherpt met aangepaste subsidie/vergunningvoorwaarden.</p> <p>2019</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Door verbeterd toezicht en uniform beleid is er een afname van alcoholverstrekking aan jongeren onder de 16 jaar. Het nalevingspercentage gaat omhoog naar 50% (30% nalevingspercentage, STAP 2011).

3.3 Pijler 3: Voorlichting en Educatie

Het gedrag van jongeren en de normen die daaraan ten grondslag liggen, zijn vaak moeilijk te veranderen. Alleen voorlichting is onvoldoende om aanvaardbaar⁵ alcoholgebruik te bereiken. Toch is het belangrijk om de risico's van alcohol- en drugsgebruik over te brengen op de verschillende doelgroepen en hen **vaardigheden** aan te reiken om tot een gedragsverandering te kunnen komen. Het is namelijk belangrijk om jongeren **weerbaar** te maken om risicovol genotmiddelengebruik te voorkomen. Met voorlichting en educatie creëren gemeenten draagvlak voor beleid.

Subdoel	Het vergroten van kennis over en bewustwording van de risico's van alcohol- en drugsgebruik
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Het ontwikkelen van een programma van eisen voor een passend preventieprogramma voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs; - Publiekscampagne ouders en jongeren, aansluitend bij landelijke campagnes Trimbos-instituut; - Ouderbetrokkenheid verhogen en stimuleren door 'homeparty'; - Peersproject: Promoteam Nuchter Verstand; - Uitwerken van publiek-private samenwerking inzet van Happy Drinks in de horeca (en schoolfeesten, restaurants binnen scholen, ROC's); - Speciale activiteiten/ evenementen voor jongeren; - Het aanbieden van schriftelijk informatiemateriaal op locaties waar potentiële risicogroepen komen, zoals in CJG's en de eerste- en tweedelijns gezondheidszorg; - Vergroten van het aandeel weerbaarheid in de verschillende preventieprogramma's.
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is voor alle gemeenten één programma van eisen waaraan het preventieaanbod op het basisonderwijs en voortgezet onderwijs voldoet. <p>2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 50% van de ouders/opvoeders (tot 16 jaar) staat achter de norm 'geen alcohol onder de 16 jaar.' <p>2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 70% van de ouders/opvoeders (tot 16 jaar) staat achter de norm 'geen alcohol onder de 16 jaar.'

Subdoel	Het creëren van publiek en politiek draagvlak voor het thema alcohol en drugs
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Regelmatig aandacht voor dit onderwerp in de media middels persberichten e.d.; - Het terugkoppelen van inventarisaties en onderzoeken over de omvang en gevolgen van de problematiek; - Het ondersteunen van initiatieven van inwoners die bijdragen aan aandacht voor een bepaald probleem of een bepaalde aanpak; - Bekendheid geven aan de inhoud van lokale beleidsmaatregelen en de normen die daaraan ten grondslag liggen (gemeentepagina, debatavonden, themabijeenkomst); - Draagvlak creëren bij samenwerkingspartners, college, gemeenteraad door berichtgeving en presentaties.
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Diverse beleidsterreinen zijn actief betrokken bij de aanpak van alcohol en drugs. ☐ De districtaanpak Nuchter Verstand is bekend bij de lokale politiek.

⁵ Er wordt niet meer gesproken over verantwoord alcoholgebruik, maar **aanvaardbaar** alcoholgebruik. Er is namelijk geen veilige norm te communiceren over 'verantwoord' alcoholgebruik. Wereldgezondheidsraad (WHO) September, 2011

Subdoel	Er wordt een samenhangend preventieaanbod geboden door alle relevante organisaties.
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Aanbieders van preventieactiviteiten worden geïnformeerd en zoeken afstemming; - CJG wordt actief betrokken bij het bereiken van de doelgroep ouders, middels bestaande activiteiten wordt gezocht naar meer integraal aanbod; - Organisaties zijn goed op de hoogte van de doorverwijsmogelijkheden.
Resultaten	2012/2013 <ul style="list-style-type: none"> ☐ Alle relevante organisaties die aanbod hebben voor het thema alcohol en drugs zijn in kaart gebracht. ☐ Organisaties zijn op de hoogte van elkaars aanbod en er is een goede doorverwijzing mogelijk.

3.4 Pijler 4 en 5: Signalering, advies en ondersteuning

Bij deze pijler kan de gemeente verschillende rollen en taken vervullen:

- zorgen voor activiteiten die het mogelijk maken om mensen met een hoog risico op te sporen en de toeleiding naar effectieve interventies of zorg mogelijk maken (zodat het aantal jongeren met riskant genotmiddelengebruik afneemt);
- stimuleren dat er verbinding wordt gelegd met preventie-interventies in de eerste en tweede lijn;
- zorgen voor een basisaanbod op het gebied van vroegsignalering en kortdurende interventies.

Subdoel	Een goed functionerend netwerk van professionals die adequaat kunnen doorverwijzen
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Netwerkbijeenkomsten organiseren voor professionals voor het thema alcohol en drugs; - Inventarisatie doorverwijsmogelijkheden; - Deskundigheidsbevordering intermediairs zoals docenten, jongerenwerkers (o.a. hulpverlening kinderen van verslaafde ouders); - Samenwerking ziekenhuizen; - Zorg Advies Teams (ZAT) optimaal benutten en voorzien van goede doorverwijsmogelijkheden; - Samenwerking CJG voor doorverwijzing en signalering.
Resultaten	2012/2013: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is contact gelegd met ziekenhuizen in het district, inventarisatie mogelijkheden samenwerking bij signalering alcohol en drugs 10-18 jaar. ☐ Er is een goed functionerend netwerk binnen elke gemeente van het district. Door een netwerkanalyse zijn de partners eerst in beeld gebracht. ☐ Intermediairs en hulpverleners zijn op de hoogte van de verschillende doorverwijsmogelijkheden.

Subdoel	Adequate vroegsignalering van alcoholverslaving, drugsverslaving en ernstige gezondheidsproblemen bij jongeren t/m 18 jaar
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - In kaart brengen mogelijkheden hulpverlening aan probleemjongeren en hun ouders; - In kaart brengen en uitzoeken mogelijkheden basisaanbod vroegsignalering en kortdurende interventies.
Resultaten	2012/2013 <ul style="list-style-type: none"> ☐ Goede signalering van alcohol- en drugserelateerde problematiek bij jongeren. ☐ Ouders en jongeren zijn op de hoogte van de mogelijkheden rond hulpverlening. ☐ Er is een basisaanbod voor vroegsignalering en kortdurende interventies in te zetten door verschillende professionals

4. Communicatie

Voor het onderdeel communicatie wordt gebruik gemaakt van bestaande communicatieplannen binnen de verschillende gemeenten (o.a. Nuchter Verstand De Ronde Venen). Op basis van dit actieprogramma en na goedkeuring zullen bepaalde onderdelen worden aangepast. Er wordt gestreefd naar één aanspreekpunt voor communicatie binnen dit project (communicatieadviseur van één van de vijf gemeenten). Het is belangrijk om de inwoner en alle relevante partijen en organisaties goed te informeren over de maatregelen en activiteiten die de gemeente gaat nemen om het alcohol- en drugsprobleem aan te pakken. Communicatie vindt in ieder geval plaats via de lokale media en de website van de gemeente.

De projectwebsite: www.nuchter-verstand.nl (eigendom gemeente De Ronde Venen) zal gebruikt worden om activiteiten aan te kondigen en informatie te verstrekken over de districtaanpak.

Perswoordvoering zal plaatsvinden vanuit GGD Midden-Nederland. Dit zal worden afgestemd met de verschillende communicatieafdelingen binnen de vijf gemeenten. Bij specifieke lokale activiteiten zal de woordvoering gezamenlijk worden opgepakt.

5. Financiering

Gemeenten staan voor flinke bezuinigingen, de projectgroep heeft de opdracht gekregen om bij dit project uit te gaan van budgetneutraliteit. Afhankelijk van de gemaakte politieke keuzes kunnen de budgetten worden aangepast.

Er is een inventarisatie gemaakt van de huidige activiteiten die binnen de gemeenten worden gefinancierd (**zie bijlage 6.6**). Deze activiteiten worden voorlopig voortgezet, maar het kan onderdeel van deze districtaanpak zijn om de afspraken met de verschillende organisaties te wijzigen.

Voor de verdeling van de kosten van het project wordt het jongerenaantal aangehouden per gemeente (Montfoort: 1717, Oudewater: 1238, De Ronde Venen: 5336, Stichtse Vecht: 7073 en Woerden: 5881) dit resulteert in de volgende kostenverdeling:

Montfoort 8%
 Oudewater 6%
 De Ronde Venen 25%
 Stichtse Vecht 33%
 Woerden 28%

De voorgestelde activiteiten en beoogde resultaten zijn afgestemd op het huidige beschikbaar budget. Wanneer er toch extra budget vrijkomt kan het programma worden bijgesteld m.b.t. de activiteiten en resultaten.

Benodigd Budget	Trainingen, deskundigheidsbevordering (Centrum Maliebaan) Enquête onder ouders (onderdeel nulmeting) Nalevingsonderzoek leeftijdsgrenzen Budget aanstelling extra toezichthouders Website nuchter-verstand.nl Publiekscampagne Inzet happy drinks Inzet peersproject Financiering preventieprogramma's onderwijs Financiering homeparty (Centrum Maliebaan)	Eigen bijdrage voor scholen, sportverenigingen etc. ± € 2500,- onderzoek GGD MN ± € 12.000 (Bureau Nuchter of uitvoering door STAP) Nog onbekend Nog onbekend ± € 2000,- (materiaalkosten) Trimbos Financiering Financiering 2011 provincie Utr. Huidige budgetten Nog onbekend
------------------------	--	--

* De projectleider wordt ingezet vanuit de basistaak van GGD Midden-Nederland.

6. Bijlage: Toelichting maatregelen en activiteiten

6.1 Toelichting Pijler 1: Inrichting van de omgeving

Reclamebeleid

Alcohol is in onze maatschappij alom aanwezig. Het beperken van reclame-uitingen en de beschikbaarheid van alcohol zijn belangrijke maatregelen om (schadelijk) gebruik te beperken. Daarbij kan de tweede pijler worden ingezet (regelgeving en handhaving): Gemeenten kunnen reclame-uitingen voor alcohol op gemeentelijke reclamedragers tegengaan. Verder kan de gemeente een verbod hebben op alcoholreclame als voorwaarde voor reclamedragers waarvoor de gemeente vergunning moet verlenen. Daarnaast kunnen gemeenten andere partijen, zoals sportverenigingen, stimuleren om dergelijke reclame-uitingen niet te voeren en bijvoorbeeld andere sponsors dan de alcoholbranche te benaderen.

Alcohol- en drugsvrije omgeving thuis

Uit onderzoek blijkt onder andere dat er een duidelijk verband bestaat tussen de regels die vader en de moeder ten aanzien van alcoholgebruik hanteren en het aantal glazen alcohol dat jongeren drinken: hoe meer regels ouders hanteren, hoe minder glazen alcohol jongeren drinken. Daarnaast blijkt er een verband te bestaan tussen de blootstelling van jongeren aan alcoholische drank thuis en het aantal glazen alcohol dat het kind drinkt; hoe meer een kind thuis wordt blootgesteld aan alcoholische drank, hoe meer glazen alcohol het kind drinkt.

Ouders kunnen een bepalende factor vormen in het drinkgedrag van jongeren. Goede informatie en advies over alcohol en opvoeding is hierom erg belangrijk.

Alcohol- en drugsvrije omgeving school

Onderwijs- en arbeidsorganisaties kunnen een beleid voeren om een alcohol- en drugsvrije omgeving te creëren. Enerzijds beperken ze daarmee de beschikbaarheid van alcohol, anderzijds geven ze daarmee uiting aan het streven om onderwijs- en arbeidsactiviteiten in een gezond klimaat uit te voeren, waarin alcoholgebruik en drugsgebruik niet vanzelfsprekend is. Vanuit de districtaanpak kunnen we dit stimuleren door in reguliere overleggen met het onderwijs afspraken vastleggen in de vorm van convenanten. Na het afsluiten van het convenant kan er een keurmerk alcoholvrij worden uitgedeeld aan scholen. Onderstaand keurmerk is door de gemeente Amersfoort ontworpen. Voor deze regio zal het keurmerk met de bijbehorende eisen worden aangepast.

Overzicht van scholen

1. Minkema College, locatie Steinhagenseweg (Woerden)
2. Praktijkschool (Woerden)
3. Minkema college, locatie Minkemalaan (Woerden)
4. Kalsbeek College (Woerden)
5. Veenlanden College (De Ronde Venen)
6. Wellant college (Montfoort)
7. Veenlanden College (De Ronde Venen)
8. Rientjes Mavo (Stichtse Vecht)
9. Niftarlake College (Stichtse Vecht)
10. Vechtcollege (Stichtse Vecht)
11. Broklede (Stichtse Vecht)

12. Broeckland college (Stichtse Vecht)

ROC's (onderdeel ROC Midden-Nederland) in het district

Alcohol- en drugsvrije omgeving vakantie en vrije tijd

Op basis van de Drank- en Horecawet Drank- en Horecawet zijn paracommerciële rechtspersonen, zoals sportverenigingen met een kantine in eigen beheer, verplicht om een bestuursreglement te hebben. Op basis van dit reglement worden onder meer schenktijden bepaald, die voor het publiek duidelijk moeten zijn. Daarmee wordt bijvoorbeeld voorkomen dat er wordt geschonken op uren dat er veel jeugd op de locatie aanwezig is (tijdens trainingen, wedstrijden of toernooien). Binnen deze districtaanpak worden de aanwezigheid en inhoud van bestuursreglementen getoetst.

Verder is het belangrijk om in samenwerking met het jongerenwerk goed te kijken of de activiteiten vanuit het jongerenwerk in een alcohol- en drugsvrije omgeving worden georganiseerd. In sommige gemeenten zijn er ook projecten bekend met campings en scouting. Verder is het belangrijk om het evenementenbeleid grondig te beoordelen.

6.2 Toelichting Pijler 2: Regelgeving en handhaving

APV-beleid inventarisatie

Naar voorbeeld van het regionale project 'Laat je niet flessen' wordt voorgesteld om een inventarisatie te doen naar de mogelijkheden en modelartikelen ten aanzien van lokaal beleid en regelgeving op het gebied van jongeren en alcohol.

Uitzoeken mogelijkheid Drank- en Horecaverordening

Een aparte Drank- en Horecaverordening bevat een verzameling van bepalingen in het kader van drank- en horecabeleid. De Drank- en Horecawet geeft de gemeente namelijk de mogelijkheid om nadere voorwaarden te stellen aan alcoholverstrekking. Dit moet geregeld worden in een gemeentelijke verordening waarin ondermeer het volgende kan worden bepaald:

- gebiedsbepalende beperkingen aan de verstrekking van alcohol;
- tijdsbepalende beperkingen aan de verstrekking van alcohol;
- beperkingen voor bepaalde instellingen zoals verenigingsgebouwen;
- eisen aan leeftijdsgrenzen voor de toegang tot bepaalde typen inrichtingen waar alcohol wordt verstrekt.

Met de komst van de nieuwe Drank- en Horecawet kunnen deze mogelijkheden worden uitgebreid. Wanneer deze opties worden ingezet moet er goed nagedacht worden over de handhaving.

Inventarisatie vergunningen

Elke gemeente gaat het vergunningenbestand updaten en nalopen. Er wordt onderzocht of het opnemen van specifieke voorschriften in vergunningen mogelijk is.

Ontheffingenbeleid en subsidiebeleid

Vanuit de huidige Drank- en Horecawet wordt het ontheffingenbeleid nu toegepast vanuit bestaand beleid, zonder te kijken vanuit aanvaardbaar alcoholgebruik.

Er wordt voorgesteld om kritisch te kijken naar de afspraken rond ontheffingen. Bijvoorbeeld geen ontheffing bij een evenement gericht op kinderen of waar vooral kinderen zijn, zoals een kinderrommelmarkt. En geen ontheffing verlenen aan scholen die alcohol willen schenken op schoolfeesten. Of met meer voorwaarden, bijvoorbeeld niet vanaf 10 uur. Ook zou aan het begrip 'bijzondere gelegenheid van tijdelijke aard' een engere uitleg gegeven kunnen worden, zodat niet voor elke willekeurige activiteit ontheffing voor de verstrekking van alcoholhoudende drank wordt verleend.

Het ontheffingenbeleid kan als onderdeel van het Evenementenbeleid tegen het licht worden gehouden: wat is de huidige situatie en wat is de gewenste situatie?

Aan subsidieverstrekking kunnen voorwaarden ten gunste van alcoholmatiging worden verbonden. In het kader van het project zal worden nagegaan wat de juridische ruimte is. Ook zal gekeken worden welke voorwaarden concreet kunnen worden opgenomen.

Coffeeshopbeleid

Het kabinet heeft onlangs het beleid rond coffeeshops aangescherpt. Gemeenten gaan dit naleven en controleren. Om overlast en criminaliteit die verband houden met coffeeshops en de handel in verdovende middelen tegen te gaan, wil het kabinet een einde maken aan het huidige 'open-deur-beleid' van coffeeshops.

- Omvorming van coffeeshops tot besloten clubs.
- Invoering van het ingezetenen criterium (niet-ingezetenen van Nederland hebben geen toegang tot een coffeeshop).
- Vergroting van het afstandscriterium van 250 naar 350 meter en het ontmoedigen van drugsgebruik op scholen.

Door de maatregelen moeten coffeeshops kleiner, besloten en beheersbaar worden. Ten slotte komen de ontwikkelingen op het gebied van de volksgezondheid aan bod. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen preventie en verslavingszorg.

Bij de preventie richt het kabinet zich nadrukkelijker op de jeugd, bijvoorbeeld bij het tegengaan van drugsgebruik op scholen.

Voorbereiding Nieuwe Drank- en Horecawet

Met de komst van de nieuwe Drank- en Horecawet zullen een aantal verantwoordelijkheden naar de gemeenten toegaan. Alle nieuwe mogelijkheden worden uitgezocht om goed uit te kunnen voeren. Bijvoorbeeld de prijsacties van supermarkten.

Sportkantinebeleid

Er wordt voor het district uitgezocht welke mogelijkheden er zijn op het gebied van sportverenigingen. Er kan gedacht worden aan een convenant met sportverenigingen, en toezien op het aanwezig zijn van een goed alcoholbeleid en handhaving.

Wat is nu verplicht voor sportverenigingen?

Op basis van de Drank- en Horecawet zijn paracommerciële rechtspersonen, zoals sportverenigingen met een kantine in eigen beheer, verplicht om een bestuursreglement te hebben. Op basis van dit reglement worden onder meer schenktijden bepaald, die voor het publiek duidelijk moeten zijn. Daarmee wordt bijvoorbeeld voorkomen dat er wordt geschonken op uren dat er veel jeugd op de locatie aanwezig is (tijdens trainingen, wedstrijden of toernooien). Gemeenten worden verondersteld de aanwezigheid en inhoud van bestuursreglementen te toetsen.

Controle, toezicht en handhaving

Er wordt binnen het district afspraken gemaakt om de controle en het toezicht makkelijker en consequent uit te voeren. Bijvoorbeeld door middel van een convenant met alcoholverstrekkers.

AHOJG-criteria

Landelijk gelden voor gedoogde coffeeshops minimaal de zogenaamde **AHOJG**-criteria. Ze gelden voor alle coffeeshops in Nederland. Het is niet mogelijk om als gemeente van deze voorwaarden af te wijken. Dat betekent dat het verboden is:

te **Afficheren** (reclame te maken voor hasj en wiet);

Harddrugs te verhandelen;

Overlast te veroorzaken;

Jeugdigen onder de 18 jaar in de coffeeshop toe te laten of aan hen te verkopen;

Grote hoeveelheden te verhandelen (niet meer dan 5 gram per keer verkopen) of op voorraad te hebben (niet meer dan 500 gram).

Naast deze criteria kunnen gemeenten aanvullende voorwaarden vastleggen. Binnen de districtaanpak wordt uitgezocht welke mogelijkheden hiervoor zijn.

6.3 Toelichting pijler 3: Voorlichting en Educatie

Publiekscampagne ouders en jongeren

Inzetten van landelijke campagnes van het Trimbos-instituut, '**meer lol met self control**'. Gebruikmaken van landelijke campagnematerialen. Deze materialen worden

gebruikt bij activiteiten voor de doelgroep. We sluiten zoveel mogelijk aan bij al bestaande evenementen, themaweken etc. Scholen, bijv. Keurmerk alcoholvrij uitdelen. Voor het inzetten van de publiekscampagne voor jongeren is het belangrijk om aan te sluiten bij de leefwereld van de jongeren (gebruik maken van social marketing). Ook zullen nieuwe communicatiekanalen worden ingeschakeld zoals social media.

Preventieprogramma 'De Gezonde School en Genotmiddelen'

Er wordt voorgesteld om binnen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs met de methode van het Trimbos-instituut te werken: 'De Gezonde School en Genotmiddelen'. Op dit moment wordt er binnen het district op verschillende manieren aan preventie gedaan. Er zijn ook verschillende partijen die deze programma's uitvoeren. Het wordt geadviseerd om zoveel mogelijk met aanbevolen en effectieve interventies te werken. Er zal worden onderzocht welke constructies er mogelijk zijn.

Peersproject: Promoteam Nuchter Verstand

Het uitbreiden van het promoteam 'Nuchter Verstand' (De Ronde Venen) naar Woerden en Stichtse Vecht. Het promoteam bezoekt jaarmarkten, evenementen en scholen om voorlichting te geven over het project Nuchter Verstand. Het promoteam bestaat o.a. uit getrainde leeftijdsgenoten, de zgn. methode peerseducation die riskant gedrag aan de orde stellen. Het peers-project heeft onder andere successen geboekt in de Achterhoek. Het doel van het promoteam is om het project Nuchter Verstand onder de aandacht te brengen van de jongeren en hen bewust te maken van de (schadelijke) gevolgen van onaanvaardbaar alcohol- en drugsgebruik.

Happy Drinks – in kader van publiek private samenwerking

Het Trimbos-instituut heeft Happy Drinks voor de horeca bedacht. Het zijn alcoholvrije cocktails met een kick. Omdat er ook in andere settings veel vraag is naar alcoholvrije alternatieven kunnen Happy Drinks ook breder worden ingezet. Het is voornamelijk gericht op jongeren in de leeftijd van 16-18 jaar. Het is een mooi middel om de samenwerking met het bedrijfsleven/horeca aan te gaan. De Landelijke nota gezondheidsbeleid 'Gezondheid dichtbij' benadrukt het belang van publiek-private samenwerking. Meer informatie www.happydrinks.nl

Meer verbinding met jeugdgezondheidszorg en Centrum voor Jeugd en Gezin

Er wordt voorgesteld om voor het thema alcohol en drugs meer de verbinding te leggen met de Jeugdgezondheidszorg en het CJG. Gedacht kan worden aan een thema-avond vanuit het CJG georganiseerd, verspreiding van campagnematerialen via het CJG, CJG spreekuur op scholen benutten voor dit thema. Binnen de gezondheidsonderzoeken van de GGD zijn ook verschillende mogelijkheden om voorlichting over dit thema te koppelen aan bepaalde risicogroepen. Er kan gebruik worden gemaakt van de hersenscan, de folder voor ouders en bijvoorbeeld een extra consult voor jongeren die gedronken hebben op een schoolfeest.

Ook voor de ouder moet meer aandacht komen. Ouders moeten ondersteund kunnen worden in hun zorgvraag en opvoedingsondersteuning.

6.4 Toelichting Pijler 4 en 5: Signalering, advies en ondersteuning

Samenwerking ziekenhuizen

In kranten staan berichten van jongeren die met alcoholvergiftiging, al dan niet in coma, op de spoedeisende hulp worden binnengebracht. Kinderartsen maken zich daar zorgen over en sommigen ondernemen actie.

Er zal contact worden gelegd met de ziekenhuizen in het district Rijn en Venen om de mogelijkheden voor afstemming en samenwerking te benutten. De aanpak in Delft kan daarbij als inspiratie dienen.

Training/Deskundigheidsbevordering signaleren en doorverwijzen

Het is belangrijk dat de professionals die risicojongeren signaleren goed kunnen doorverwijzen. Ook is het belangrijk dat ze handvatten krijgen aangereikt. Er moet worden onderzocht wat de behoefte en vraag is van bijvoorbeeld jongerenwerkers, huisartsen, zorgcoördinatoren binnen scholen. Er is bijvoorbeeld een bestaand protocol vroegsignalering voor scholen.

Basisaanbod vroegsignalering en kortdurende interventies

Signaleren, adviseren en ondersteunen worden vaak in één contact of enkele aansluitende contacten uitgevoerd. Uit onderzoek blijkt dat een kort advies na signalering op zichzelf al effectief kan zijn. Daarnaast zijn er voor groepen met een hoog risico op alcoholproblemen kortdurende interventies ontwikkeld, die bestaan uit enkele gesprekken met de betrokkene zelf en soms ook met personen uit zijn of haar omgeving. Adviezen en andere kortdurende interventies worden uitgevoerd door professionals in de eerstelijns gezondheidszorg en de gespecialiseerde verslavingszorg, door schoolartsen en verpleegkundigen, en in ziekenhuizen, bijvoorbeeld op de spoedeisende hulp, de kinder- en jeugdafdeling en de afdeling voor interne geneeskunde. Ook zelfhulp valt onder dit type interventies.

6.5 Effectiviteit van maatregelen

Effectieve maatregelen (N. van Hasselt, 2010. Babor et al., 2003, 2010)

- Positief effect beperken van verkooptijden en verkooppunten
- Beperking van de verkooptijden, verkoopdagen en verkooppunten leidt tot vermindering van alcoholgerelateerde problemen en schade
- Grenzen aan verkoop van alcohol in keten
- Enig bewijs voor effecten aanbod dranken met lager alcoholpercentage
- Strengere handhaving voorwaarde voor effectiviteit
- Inspectie van VWA heeft een effect op verkoop aan minderjarigen
- Beperking alcoholreclame
- Antireclame en overheidsvoorlichting op zichzelf niet effectief bij het verminderen van alcoholconsumptie. Het heeft veel minder effect dan de reclame die de industrie zelf maakt
- Effect controle op indrinken middels blaastesten is onvoldoende onderzocht
- Interventies in de drinkomgeving worden effectiever door handhavingsmaatregelen.

Massamediale campagnes

Massamediale interventies kunnen een bescheiden effect hebben op kennis, bewustwording en daadwerkelijk gebruik van alcohol. Massamediale campagnes zijn met name van belang zijn voor agendasetting en bewustwording, als onderdeel van een bredere strategie.

Schoolinterventies

Schoolinterventies bereiken veel jongeren tegen relatief lage kosten en kunnen bijdragen aan kennis en bewustwording. Schoolinterventies die enkel gericht zijn op kennistoename zijn niet effectief in het uitstellen of verminderen van daadwerkelijk alcoholgebruik.

Vermoedelijk zijn programma's effectiever als ze: interactieve methoden gebruiken; zich richten op normen, afspraken en intenties om niet te gaan gebruiken; ingebed zijn in een breder programma waarbij ook ouders worden betrokken; door professionals geleid worden; levensvaardigheidstraining omvatten; de schoolomgeving proberen te beïnvloeden; werken met cognitief-gedragstherapeutische methoden.

Schoolinterventies zijn mogelijk geschikt om jongeren die op basis van hun persoonskenmerken een verhoogd risico hebben op het ontwikkelen van (problematisch) alcoholgebruik vroegtijdig op te sporen en hen vaardigheden te helpen ontwikkelen om initiatie van (problematisch) alcoholgebruik te voorkomen. Het programma Preventure liet in Groot Brittannië sterke effecten zien op uitstel van alcoholgebruik. Het effect van dit programma wordt momenteel onderzocht binnen de Nederlandse context.

6.6 Inventarisatie huidige activiteiten

Montfoort:

ATD-voorlichting, Jeugd-Punt (groep 8, basisonderwijs), Preventie outreachend voorlichten, Jeugd-Punt (jongeren die zich ophouden in openbare ruimte).

Oudewater:

ATD-voorlichting, Jeugd-Punt (groep 8, basisonderwijs), Preventie outreachend voorlichten, Jeugd-Punt (jongeren die zich ophouden in openbare ruimte), toezichthouder in de binnenstad.

Woerden:

Stichting Voorkom, voorlichting voortgezet onderwijs, Spreekuur Centrum Maliebaan, Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan, Halt-afdoening Boete- of kanskaart.

Stichtse Vecht:

De Gezonde School en Genotmiddelen, GGD Midden-Nederland (groep 8, basisonderwijs en ouders), Stichting Voorkom voorlichting voortgezet onderwijs (klas 3).

De Ronde Venen:

De Gezonde School en Genotmiddelen, GGD Midden-Nederland (groep 8, basisonderwijs en ouders), Stichting De Baat, Peerz Project, Veenlandencollege Projectweek gezondheid Informatie en voorlichting (voortgezet onderwijs) Leerl. klas 2-3, De Baat IVA-trainingen vrijwilligers instellingen, AJOC Polsbandjes bezoekers festival.

7. Jaarplan 2011

Publiek en politiek draagvlak		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Alle scholen en ouderraden informeren over Nuchter Verstand Rijn en Venen.	Oktober/november	GGD en Centrum Maliebaan
Alle (relevante) organisaties informeren over Nuchter Verstand Rijn en Venen.	Oktober/november	GGD en Centrum Maliebaan
Gemeenteraden informeren over Nuchter Verstand Rijn en Venen	November/december	Gemeente en GGD
Startbijeenkomsten organiseren met belangrijke sleutelfiguren (op verzoek van onderwijs) beginnen met Stichtse Vecht.	Oktober – februari 2012	GGD, Gemeente en Centrum Maliebaan

Onderzoek en Evaluatie		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Scholierenonderzoek (Schoolkracht, Jeugdgezondheidsmonitor)	September t/m December	GGD
Enquête onder ouders*	November t/m december	GGD
Nalevingonderzoek Horeca, supermarkten en sportverenigingen.	November t/m februari	GGD in samenwerking met onderzoeksbureau
Inventarisatie sportverenigingen	November t/m april 2012	GGD (i.s.m. Centrum Maliebaan en Sportservice Midden-Nederland)

*Meer mogelijkheden onderzoek onder voorbehoud van werving student voor stage/afstudeeropdracht.

Inrichting van de omgeving		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Inventarisatie reclamebeleid gemeentelijke reclamedragers per gemeente.	Oktober-December	GGD en Gemeente
Contact leggen met scholen over alcohol en drugsbeleid in kader van De gezonde School en Genotmiddelen.	Vanaf oktober	GGD en Centrum Maliebaan
Inventarisatie sportverenigingen beleid en draagvlak creëren.	Vanaf november	Gemeente, GGD, Centrum Maliebaan, Sportservice Midden-Nederland
Inventarisatie en vergelijking horecaconvenanten alle gemeenten	Oktober – november	GGD en Gemeente
Mogelijkheden onderzoeken voor toezicht en handhaving.	Oktober	Gemeente, GGD, Centrum Maliebaan, Politie en Jongerenwerk

Regelgeving en handhaving		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Bijwonen expertmeeting nieuwe Drank- en Horecawet: komen tot randvoorwaarden plan van aanpak toezicht en handhaving gemeente.	September	Gemeenten
Interne bijeenkomsten verschillende beleidsterreinen per gemeente: 1. Woerden 2. Stichtse Vecht 3. De Ronde Venen 4. Oudewater 5. Montfoort	Tussen November en Februari 2012 November December Januari Februari Februari	GGD in samenwerking met ambtenaar Volksgezondheid/Jeugd en Veiligheid
Inventarisatie vergunningen en subsidies per gemeente idem verdeling bovenstaand punt.	Tussen november en februari 2012	GGD in samenwerking met ambtenaar Volksgezondheid/Jeugd en Veiligheid

Voorlichting en educatie		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Peersproject: werven nieuwe peers en mogelijk nog een training.	September-December	Centrum Maliebaan en Welzijnsorganisatie de Baat (evt. i.s.m. GGD)
Theatervoorstelling voor jongeren 12-16 jaar in Montfoort.	September	Jeugd-Punt, Zuwe, Centrum Maliebaan, GGD en Gemeente
Campagnematerialen jongerencampagne en campagne voor ouders Trimbos verspreiden in het district, met name via CJG	Oktober – december	GGD, CJG's
Specifieke activiteiten in week van de opvoeding: o.a. CJG-krant Woerden.	Oktober	CJG, Gemeente, GGD en Centrum Maliebaan
Specifieke activiteiten om publiciteit voor het project te genereren: Thema-avond voor ouders, Ondertekening samenwerking gemeenten, inzet Happy Drinks via horeca nog nader te bepalen.	Oktober - December	Gemeente, GGD, CJG, Centrum Maliebaan

Signalering, advies en ondersteuning		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Eerstelijnscafé organiseren over thema alcohol en/of drugs in Stichtse Vecht.	November	Gemeente, Raedelijk, GGD
Inventarisatie scholen behoefte deskundigheidsbevordering docenten.	November	GGD en Centrum Maliebaan
Inventarisatie CJG's doorverwijzing en signalering.	Oktober- December	Gemeente, CJG, GGD en Centrum Maliebaan